

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

PÉNTEK, 1931. JANUÁR 2.
TIMISOARA—TEMESVÁR, VII. ÉVF. 2. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Az idők járása nem könnyebbedik fölöttünk

Irta: VUCHETICH ENDRE DR.

Nagyromániába való bekebelezetésünk óta immár a tizenharmadik ujesztendő küszöbét lépjük át és ez a tizenhármas évforduló talán emlékeztető lehetne a kevésbé babonások részére is, hogy ninesen értelme a további önámításnak. Eddig minden szomorúsággal és bánattal telt esztendőttől azzal bucsuztunk, hogy most valóra fognak válni reményeink; vége a megpróbáltatásoknak, az ujesztendőben diadalt ül az igazság, a jog és méltányosság minden téren érvényesül, leomlanak a válaszfalak, melyeket a sovinizmus emelt az egyes nemzetek közé, a gazdasági lerongyolódás hét sovány esztendeje után pedig megkezdődik a hét kövér esztendő aranykorszaka. Ezek voltak évről-évre megismétlődő reményeink, amelyeket a rideg valóság dermesztő téli vihara azonban mindenkor még csirájában lefagyasztott.

Ne altassuk magunkat most se. Hideg téli szelek süvitenek még mindig és a megértés tavaszának semmi biztató jelét nem látjuk.

Az idők járása nem könnyebbedik meg fölöttünk: tovább folyik a küzdelem a létért, megmaradásunkért, fenmaradásunkért. Hiába leszünk, hiába várjuk azokat a jeleket, amelyekből, mint modern Augurok, vigasztalást, biztatást és valami kis örömet jósolhatnánk. Nem jósolhatunk örvendeteset sem a külpolitikában, sem a belpolitikában, legkevésbé pedig a gazdasági válság enyhülése terén. Az európai külpolitikában továbbra is a féltékenység és a bizalmatlanság viszi a domináló szerepet.

Az államok és népek egymásközötti megértésétől távolabb látszunk lenni, mint valaha. A béke anyaga szuronyok hegyén sebzi véresre lábait.

A leszerelési tanácskozások csufos kudarcra csak újabb lendületet adott egyes országok fegyverkezésének. Tovább folyik a versengés a háborus készülődésre és ma több ember van talpig fegyverben, mint a világháború kitörésekor. Pedig vannak teljesen lefegyverzett országok is. Ez az egyenlőtlen és igazságtalan bánásmód, a nemzeteknek és államoknak ez a megbízható és megbízhatatlan kategóriákba való osztása jövőbeli súlyos konfliktusok magyarázatát rejti magában. Nagyhatal-

mak nagyhatalmi játéka, amely haszontalan és nevetséges is, mert csupán könnyelmű szórakozásnak tűnik a struccpolitika receptje szerint mindaddig, amíg ezek a gögös nagyhatalmak mitsem tehetnek a titokzatosnak megmaradt Oroszország lefegyverzése érdekében. A tehetetlenséget nagyhatalmi félfalkodottságuk spanyolfala mögé rejtik.

Nem veszik észre, vagy nem merik észrevenni, hogy nagy társadalmi átalakulás küszöbét lépte át az emberiség a világháború befejezésével,

új igazságok új csillagai ragyognak az égen, amelyeket mesterséges politikai és diplomáciai köd terjesztésével ideig-óráig eltakarhatnak az ideigrek egy része elől, de fényüket megszüntetni nem tudják.

Nem veszik észre, vagy nem merik észrevenni, hogy a súlypont a nemzeti problémákról az államhatárok problémájáról, a társadalmi problémákra helyeződött át és hiába folytatnak nemzeti politikát, amikor a társadalmi kérdésekkel való nem-törődőmség kivonja nemzeti politikájuk alól a biztos alapot.

Az ujesztendő ezen szociális problémák vajadásának jegyében fog lezajlani és a nemzeti államok nemzeti politikájának csak annyiban lesz létjogosultsága és léte alapja, amennyiben ezeket a társadalmi kérdéseket meg tudják oldani.

A mult esztendőben imitt-amott kiborított forradalmi megmozdulások is ezt bizonyítják. És ha sikerült is a forrongások fegyveres leverése, ez a pyrrhusi győzelem nem szünteti meg a bajt, csak elődázza a megoldást. A gazdasági válság, mely világszerte tombol, erősíti ezeket az elégedetlenségből fakadó megmozdulásokat. Sajnos, nem igen látni olyan törekvéseket, amelyek a gyógyítás eszközeivel keresnek a kivezető utat ebből a veszedelmes labirintusból. Nem látunk különösen nálunk, ahol pedig a gazdasági viszonyok elérték a mélypontot.

A buza tragédiája, a pénztelenség, a munkanélküliség, a nyomor, a keresetnélküliség özönvize elpusztítással fenyeget mindent. És hiába keressük a reményeségek szí-

várványát, hiába keressük azt az átfogó elmét, azt az átfogó koncepciót, amely a maga teljes egészében átlátná a reménytelenül sivár helyzetet, minden fenyegető következményével együtt. Ehelyett nacionalista álmokképeket kergetnek és a realitásoktól elvonatkoztatott, tisztára nemzeti politikát üznek — a kisebbségek teljes kikapcsolásával.

A nagy államalkotó Szent István zsenije már egy évezred előtt belátta, hogy országának szüksége van a nemzetiségekre nemcsak az állam megalapítása, hanem erős felépítése és további fenmaradása, boldogulása, fejlődése érdekében is.

Belátta és ez a belátás vezérelte minden államalkotó eszelekedetében. Ezért nemcsak az ország területét talált különböző nemzeteket telepítette le, ha kellett privilegiumnyújtásával is, hanem idegenből is hívott be népeket. Az államalkotó nemzet és ugyancsak államalkotó különböző nemzetiségek egészsége versengésének politikáját követték utódai is. Követték az árpádház királyok és követték az idegen házból származó fejedelmek mind addig, amíg a Habsburgok terjesztették ki áldatlan uralmukat Magyarországra is. Ezek hatalmi politikájuk szolgálatában birodalmi nemzetiségeit nem a gazdasági és kulturális élet felvirágoztatása érdekében tartották és erősítették hanem a divide et impera elvüknek a végsőkig való keresztülvitelért.

Sikerült is nekik ezt az elvet addig vinni, amíg a hozzájuk tapadó milliónyi átok saját maguk ellen fordult és szétrombolta megintathatlannak hitt birodalmukat.

Nem tudták a nemzeti kisebbségeket évszázadok alatt beolvasztani. Nem sikerült ez annak ellenére sem, hogy a nemzeti érzés akkoriban kevésbé fejlett volt, mint ma, amikor a világ ítélőszéke kodifikálta már a népek önrendelkezési jogát is. Meddő harc s könnyelmű energiapazarlás tehát, ha a román politikuskok arra fordítják erejüket és tudásukat, hogy a mai par excellence nemzetiségi államból egyes román nemzeti államot akarnak kivácsolni. Teljességgel lehetetlen volna ez még akkor is, ha

Románia nemzeti kisebbségei nem állanának azon a magas kultúrfokon, mely mindennemű politikai támadások ellen edzettek és teszik őket.

A kisebbségi nemzetekben olyan erőforrások állanak az ország rendelkezésére, amelyeket könnyelműen kikapcsolni súlyos bűn.

Különösen bűn ma, amikor nemcsak a nemzeti élet erősítésével az állam alapjainak megszilárdításáról van szó, hanem elsősorban a végelgyengüléssel fenyegető gazdasági vérkeringés felfrissítéséről. A kisebbségek vétét további elnyomó rendelkezésekkel nem lecsapolni kell, hanem szeretettel megértéssel, jogaik tiszteletben tartásával az állami szervezet vérkeringésébe bekapcsolni.

Románia kisebbségi nemzetei között az elmúlt tizenkét esztendő alatt a magyarok is tanubizonyoságot tettek lojalitásukról, munkakészségükről és becsületes szándékaikról. Legyen a tizenharmadik ujesztendő Romániában számukra forrása jogaik elismerésének. Azoknak a jogoknak, amelyeket Gyulafahérvár minden kényszerből menten a román nemzet akarataként kinyilvánított, a békeszerződés vigasztalásukba csöpögtetett és a párisi egyezmény a nagyhatalmak becsületével biztosított.

Legyen az ujesztendő a megértés és méltánylás korszakának kezdete, nehogy a nemzeti és gazdasági megújulás öröme helyett az összeomlás romjain kelljen majd siránkoznunk, mint egykor Marius Karthagó omladéka fölött.

Legyen ez a tizenharmadik ujesztendő a békés együttműködés, a békés és szeretetteljes együttműködés időszakának hajnalhasadása, amikor egymást támogatva és egymást segítve igyekezzünk áthágozni a politikai és Charibdisi között a nyugodtabb és jobb jövőre vizeire.

Sötét a kép, melyet a tizenharmadik ujesztendő vetit elénk, de azért ne veszítsük el minden bizodalunkat, mert a hatalmon lévőkön mulik, hogy ennek a képnek a sötét tónusai a megelégedés és boldogulási lehetőség élénkebb színeivé változzanak...

Földalatti villamosvasut épül Temesvárott azokban az alagutakban, melyeket még a törökök építettek

Temesvár utcai forgalma egyre nagyobb méreteket ölt. Ennek illusztrálására elegendő rámutatni arra, hogy amíg néhány esztendő előtt alig néhány autó közlekedett a város utcáin, ma már százszámra száguldanak mindenfelé. A természetes fejlődés hozza magával, hogy az autók az eddigi méretek-nél is nagyobb arányokban fognak szaporodni. Ehez járul a város állandó növekedése és a lakosság folytonos gyarapodása is. Mindennek az lesz a következménye hamarosan, hogy a villamos vasut — legalább is mai formájában — hovatovább nemcsak lassu és elavult, hanem a gyors forgalmat akadályozó közlekedési eszköz lesz. Ezt más nagyobb városokban már régen belátták és fokozatosan földalatti vasutakkal építik át a villamosot. Ott nem akadályozza a sinhez nem kötött járművek forgalmát, azonkívül sebessége mostani iramának többszörösére is emelhető.

Ez a belátás vezette Miklósi Kornél dr. villamos vasuti igazgatót is, amikor azzal a tervvel kezdett foglalkozni, hogy a temesvári villamos vasutat a főbb utvonalakról eltüntetni és az uttest alá viszi.

Ez azonban a milliók olyan sok száját kívánja meg, hogy nem is lehetne arra gondolni a mai pénztelenség közepette, ha már nem jöttek volna a városnak ennek a tervnek a kivitelében a törökök a segítségére. Igaz ugyan, hogy a törökök, amikor az ezerhatszáz éves elején megkezdték annak a nagyszabású alagutálózatnak az építését, amely a mai Temesvár alatt terül el, nem gondoltak arra, hogy majd háromszáz és egy-néhány esztendő múlva ezekben az alagutakban fényesen kivilágított villamosok fognak száguldanak, amelyekben az emberek a város egyik részéből a másikba utaznak. Maguk az alagutépítő jámbor törökök fátyalával, vagy viaszgyertyával gyalog bandukoltak ezeken az alagutakon végig.

Az utóbbi évtizedekben a vízvezeték és csatornázás építkezéseinek, ezenkívül egyes nagyobb palotáknak mélyebbre szükségessé váló alapjainak kiásásánál itt is, ott is rábukkantak a törökök által készített alagutakra.

Ennek az alagutnak a létezése és feltételezett használhatósága adta meg aztán Miklósi dr.-nak az elgondolást, hogy a temesvári földalatti villamos létesítésére a törökök által megépített alagutakat használja föl.

Miklósi Kornél dr. érintkezésbe lépett Miloia Joákim dr. múzeum-igazgatóval, akivel együtt átkutatták a múzeum régészeti tárában feltehető összes iratokat és az alagutra vonatkozólag igen értékes adatokra találtak kivált abban az anyagban, amelyet néhai Berkesi István dr. gyűjtött volt össze. A bécsi hadtörténelmi múzeumban megtalálták a temesvári alagutak

részletes terveit is. A tervek alapján most már könnyű volt az alagutakat teljes hosszukban megtalálni.

Ali Mehemet temesvári pasa parancsára évekig tartó munkával és a rabszolgamunkások ezreinek fáradozásával megépítették az alagutakat, még pedig olyan erősen, hogy azok néhány hely kivételével ma is teljesen használható állapotban vannak. Miklósi Kornél dr. és Miloia Joákim dr. az alagutakat már be is járták. Az alagutak olyan mélységben vannak, hogy azokon a helyeken, ahol a Bega medre alatt haladnak, a padmalyról egyetlen csep viz sem szivárog keresztül.

A török rajzok alapján megtalálták az alagutak kiindulási pontját, amelyhez csigalépcső vezet le a városháza — annak idején a törökök fürdője volt ez az épület — pincéjéből.

Az alagut egyik szárnya a mai Gyár város irányában halad a Liget-ut alatt, majd a Banatiától jobbra irányt változtat, a Bega alatt a Széna-tér felé tart, onnan a mai Magyar-utca alatt a Vadász-erdőbe és annak egyik sűrű részén van az évszázados portól és lehel-

Miklósi igazgató nyilatkozata a nagy tervről

— Az alagut mindhárom irányba megfelel a földalatti villamos irányainak, mert a Belvárosból egy-egy népes városrészbe vezet. Az alagut teljesen jó, elég tágas, az alját vastag betonnal borítjuk és arra fektetjük majd a síneket. Azokat a helyeket, ahol az alagut meg van sérülve, vagy omladozik, kevés költséggel kijavítjuk. A főállomás a belvárosi Jenő herceg-tér alatt lesz. Minden irányban lesz több megállóhely a föld alatt, amelyekhez pavillonszerű épületekből kényelmes lépcsők állanak a közönség rendelkezésére.

Ugy tervezem, hogy a temesvári földalatti villamos vasut 1932. április elsejére megnyílhat. Földalatti villamos azon túl Temesvárott már csak a kevésbé forgalmas utcákon és a perifériákon fog járni.

A fővonalon fölszabaduló villamos síneket és kocsikat arra használjuk föl, hogy kiépítsük a villamos Szakálházára és Girodára.

lött falevélről félig eltemetett kijárata.

Az alagut másik ága a Józsefváros irányában halad, végig a mai Lloyd-sor, Hunyadi-ut, Skudier-tér és Preyer-utca alatt és a szabadfalusi téglagyár mellett torkollik a szabadba. Van aztán az alagutnak egy harmadik szárnya is. Ezt már Ali Mehemet pasa nem annyira hadászati és élelmezési célokból építette, mint inkább a saját kedvtelésére. A mai Erzsébetváros a törökök idejében csupa szőlőkert volt. Az egyik ilyen szőlőkertben volt Ali Mehemet emeletes villája, amelyben néhány háremhölgye lakott. A jó török ur ezekhez ki-ki-ruccantgatott. Azonban szerette volna, ha ezek a kirándulások nem történnek mindenki szeme előtt és a vár körülzárása esetén se szüneteljenek. Azért tehát ehhez a kéjlakáoz is vezetett alagutat.

Ez a török villa ma is áll az egyik Kőszegi-utcai ház kertjében és a közelében rózsabokrok-tól eltakarva ott van az alagut nyílása is.

Miklósi Kornél dr. a tervezett földalatti villamosra vonatkozólag ezeket mondotta tudósítónknak:

A törökök alagutjaiban igen sok történelmi és pénzbeli értéket képviselő tárgyat találtak. Leltek ott számos fegyvert, közte huszonhét olyan kardot, amelynek markolatára arannyal és gyémánttal van kirakva. Találtak ezenfelül rengeteg arany és ezüst edényt, disztárgyat és pénzt.

Ezeket a kincseket valószínűleg a vár elestekor rejtették oda a törökök abban a hiszemben, hogy később majd visszatérhetnek azokért, ami azonban sohasem következett be.

Az alagutakban talált török kincseket kiállították a Lonovics-utcai múzeumban és azok ott karácsony napjától kezdve nyolc napon keresztül a közönség által is megtekinthetők. Az értékes kincsek őrzésére állandóan fegyveres rendőri készütség — amelynek parancsnoka Gutu Tódor — tartózkodik a múzeum épületében.

Kőrö Pál.

Tíz könyv a mai földről A Szaharától a világ tetejéig

Szudán oroszlanlaktá bozótjától fel Kamsatkáig, az embersűrűs Indiától a Jeges-tenger partvidékén elszórtan tengődő eszkimók gyermek népéig, négy világűr minden exotikus népe s tája meg-elevenedik az utirajzoknak abban a pompás új sorozatában, amelyet a Franklin Társulat kiadásában, Cholnoky Jenő szerkesztésében

megjelenő „Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára” döntött most egyszerre az utleirő munkákban oly szegény magyar könyvpiacon.

Az utirajzok olvasótáborra megsokszorozódott a világháború alatt és óta. De nemcsak az érdeklődés és fogékonyság, s az utazás vágya nőtt meg az emberekben: az utazások, kutatások, földrajzi ismeretek fon-

tossága is határtalanul megnövekedett.

A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtárában most megjelent ezernyi képpel illusztrált utazások színtereit — Ázsiát, Afrikát, Oceániát, Észak- és Dél-Amerikát — mind-mind elérhetőnek érezzük ma már, de éppen elég messze vannak mégis ahhoz és elég ismeretlenek, hogy a regényesség kéklő messzeségéből esalogassanak. Ezért kísérjük el örömprepsve kutatóinkat; bármerre vezérelnek is bennünket, úgy érezzük, eljön az idő, amikor mi is felkerekedünk, hogy kövessük nyomdokaikat.

Ezért érezzük Stein Aurél könyvét olvasva, aki Nagy Sándor hódító seregének nyomait kutatta fel India határszélén (Nagy Sándor nyomában Indiában) és Baktay Ervin utleirásában gyönyörködve, aki meg a nagy székely-magyar, Körösi Csoma Sándor nyomát követte, nagybetegen, Kasmirból Nyugat-Tibet zordan tájaira. Kő-nél és érenél maradandóbb emléke Csoma utjának, s a magáénak is, gyönyörű könyve: A világ tetején.

Cholnoky Jenő két kötetes Afrikája régi hiányt pótol a magyar földrajzi irodalomban. Temérdek képe, világos, elevenen pergő stílusa a legjobb, s leghasznosabb olvasnivalót nyújtja.

Amily könnyedén suhant autója a Nilus mentén fölfelé Szudán oroszlanokat rejlvő vadonjaiba, Abesszinia határszéléig: oly könnyedén gördül Almássy László elbeszélése is erről a maga módján uttörő, kalandos utazásáról. (Autóval Szudánba.)

A norvég Kristian Leden a Hudson-öböl menti eszkimók életének megkapó leírásával (Kjuvatim jégmezői) döbent meg és bájol el bennünket.

Agostini könyvének, — Tíz év a Tüzföldön — már pusztá címe is rámutat, hogy ennek a már-már sarki jellegű szigetnek egyik legkitünőbb ismerője kaulozal bennünket e regényes messze földön és szerencsétlen kivesző népe között.

A svéd Sten Bergmann Kamsatka rövid nyaku kietlen tájait és öslakóinak életét rajzolja meg vonzó könyvében? Kamsatka nomádjai közt. A magyar utleirő irodalomban teljesen ismeretlen földről hozt hirt nekünk. A sorozat másik északi kötete Pfizenmayer Kelet-Szibéria ősvilága, a szibériai mammut-leletek felkutatására küldött orosz expedíció kalandjait beszéli el Irkucktól a Jeges tengerig, a Leona, a Jona és Kolima folyó vidékein.

Az amerikai Taylor Új-Guinea lakóiról ad regényes kalandokban páratlan beszámolót, a legfantasztikusabb kalandregény nem izgalmas e valóságban átélt események-nél.

Igy végig: a 10 nagyszerű kötet együtt komoly irodalmi esemény. A magyar olvasók a legszebb és legérdekesebb könyveket kapják a Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára kötetében. Érdeklődőknek prospektust a Lepage könyvkereskedés Cluj-Kolozsvár, szívesen küld.

Vidrighin megy

az államvasutak vezérigazgatói állásából, amelyből a kormány a mai nappal felmentette

azonban visszajön

mint a Resica-művek vezérigazgatója, mert ezzel a jól jövedelmező tisztséggel kártalanítják

Az a harc, amely hónapok előtt Vidrighin Sztan az államvasutak vezérigazgatója ellen indult, tegnap véget ért. Vidrighin, aki a temesvári vízvezetéki igazgatói székből előbb a posta vezérigazgatója lett, utóbb az államvasutak igazgatójává nevezték ki, máától kezdve megszűnt az államvasutak vezérigazgatója lenni. Vidrighin első ténykedéseivel elvetette most bekövetkezett bukásának magyát. A vasutasok fizetésének csökkentésével, a különféle bérredukciókkal, premiummegvonásokkal, végül az ezrekre menő vasutaselboesátásokkal helyzete tarthatatlanná vált. Ezt még fokozta erőszakossága, melyet a kormányval szemben is éreztetett. Amíg Maniu Gyula volt a miniszterelnök, addig Vidrighin még tarthatta magát, utóbb az ország egész sajtójának támadásai következtében Mironescu kénytelen volt elejteni. Főleg azzal érveltek, hogy Vidrighin tevékenysége korántsem áll arányban azzal a sokmillió jövedelemmel, amelyet az állammal kötött szerződésében biztosítottak számára. Manoilescu Mihály volt közlekedésügyi miniszterrel személyes konfliktusa is támadt úgy, hogy már tavaly októberben határozott tényként említették Vidrighin távozását. Amikor Mironescu kormánya megalakult, akkor Manoilescu kívül Raducanu, a jelenlegi közlekedésügyi miniszter és Mihalachie is Vidrighin távozását követelte az államvasutak éléről. Vidrighint csak Madgearu és Popovici miniszterek támogatták.

A kormány napok előtt felszólította Vidrighint, hogy jószántából távozzék, mert további működésére nem tart igényt. A felszólítást tárgyalások követték. Vidrighin tizenkét millió lei végkielégítést követelt. Nem tudni, hogy a kormány ezzel a követeléssel szemben milyen álláspontra helyezkedett, annyi azonban tény, hogy a legradikálisabban járt el. Tegnap délben Vidrighinnek kézbesítették a közlekedésügyi miniszterium levelét, amelyet Raducanu írt alá. Ebben közlik Vidrighinnel, hogy további

szolgálatára az államvasutaknál nem reflektálnak és felmentik január elsejével az államvasutak vezetésére alól. Vidrighin utódjául több volt vasuti vezérigazgatót em-

litenek. Beavatott politikai körök úgy tudják, hogy Vidrighint a kormány azzal kártalanítja, hogy a Resica-művek vezérigazgatójává nevezi ki.

A vörös hadsereg

katonái között erősen terjed az ellenforradalmi hangulat és szovjetellenes szervezetek alakulnak

Szovjetországban, de különösen Ukrajnában nagyon komoly a helyzet. A végsőkig elkeseredett földművesosztály forradalmi hangulata, amelyet az újabb erőszakos rekvirálások robbantottak ki, átragadt a vörös hadseregére is. Rigán keresztül érkezett híradások közlik, hogy az ukrajnai vörös hadseregben erős agitáció folyik. A kiewi 137. gyalogezred kebelében szovjetellenes szervezetet lepleztek le, amely szervezet célja volt a hadsereget a szovjet ellen lázítani és felfegyverezni. Darnitában, amely Kiew mellett fekszik, a municiógyárban nagyarányú robbanás volt. Azt hiszik, hogy ezt a robbanást is ez a szervezet készítette elő. Umaniban az egész ezred fellázadt és megölte a szovjet kormánybizto-

sát. Cemegeiucban, amely Poltava mellett van, a katonák kivonultak a kaszárnyából és az utcákon nyíltan a szovjet ellen tüntettek. A sorozatos katonai tüntetések következtében, Jachiri, a vörös haderő ukrajnai főparancsnoka, úgy intézkedett, hogy az ujoncoknak ne adjanak lőfegyvert. Ukrajnában nagyszámúban történtek letartóztatások. Nagyon sok kommunista szervezetet, amelyről úgy hiszik, hogy a forradalmárokkal rokon-szervez, feloszlattak, vezetőiket pedig börtönbe vetették. Ukrajnában az összes kormánybiztosi állásokat megszüntették, mivel a kormánybiztosok erélytelenségük miatt a politikai hatalmat a G. P. U. kezébe összpontosították.

Megmozdult a kormány és külön törvényt készít elő a földalatti szervezetek ellen

Socor Emil, a Dimineata-lapok főszerkesztője, ellen elkövetett merénylet ügye egyre jobban foglalkoztatja a hatóságokat. Tegnap Galacban több egyént tartóztattak le, akiket Bukarestbe szállítottak. A belügyminiszteriumban a merénylettel kapcsolatban tanácskozás is volt és azon a különböző szélsőséges szervezetek működésével foglalkoztak. A tanácskozáson elhatározták, hogy ezeket a szélsőséges szervezeteket, amelyek földalatti munkát fejtenek ki és az országban nagyon elszaporodtak, haladéktalanul feloszlatták. A belügyminiszteriumban folytatott tanácskozás után miniszterközi értekezlet volt, amely megbizta Voicu Nitescu igazságügyminisztert, hogy a rend biztosítására új törvényjavas-

latot készítsen. A javaslat szerint mindazok, akik az utcán tüntetnek, továbbá a köz és társadalmi rend megháborítását célozzák, a legszigorúbb büntetésben részesüljenek. Beavatott körök úgy tudják, hogy a készülő lex Voicu Nitescu sokkalta súlyosabb intézkedéseket fog tartalmazni, mint a Marzescu-féle törvény és a legkisebb büntetést is évekre terjedhető szabadságvesztés lesz.

Cristescu rendőrségi igazgató tegnap délben kihallgatáson jelent meg Calinescu belügyi alminiszternél és tájékoztatta a Socor elleni merénylet ügyében folytatott nyomozás eddigi állásáról. Jelentést tett a galaci letartóztatásokról és egyben közölte, hogy a nap folyamán Bukarestben is

A legjobbat
venni,
takarékosnak
lenni!

Zseblámpához

és

rádióhoz
csak

DURA

elemet.

újabb letartóztatásokat eszközöltek. Tegnap délután az a bizottság, amely állandóan tárgyal a rend biztosítása érdekében, újabb tanácskozást folytatott és azon résztvevő Costachescu közoktatásügyi miniszter is. Bukarestben a Socor elleni merényletből kifolyólag tegnap több házkutatás is volt.

Külföldi hang

a romániai kisebbségek helyzetéről

A Republique című francia lapban érdekes cikk jelent meg. A lap idézi Mihalachie belügyminiszter nyilatkozatát, amelyet a borsai és bukovinai antiszemita kilengések alkalmával tett. Megállapítja, hogy a belügyminiszter nyilatkozata szerint a kisebbségeket minden tekintetben védelemben részesítik. A francia lap e nyilatkozattal kapcsolatban leszögezi, hogy a romániai kisebbségeknek nem engedik meg az anyanyelv használatát és kéri, hogy a kisebbségi jogokat a kormány adja meg. Majd rátrát a cikkíró a kamarában és a szenátusban a kisebbségi pártok képviselői részéről elhangzott nyilatkozatokra. Mindezekből megállapítja, hogy a kormány az ellenzékek annyira hangzatosított gyulafelhívári pontokból nem váltott be semmit. Felhívja a román kormány figyelmét erre a körülményre, itt az ideje, hogy a román kormány a kisebbségeknek Gyulafelhívárott tett ígéreteit váltsa be.

Boldog újévet kíván

mélyen tisztelt ismerőseinek, barátainak, üzletfeleinek, vásárlóinak és rendelőknek

Kohn József

bádogos és vízvezetéki vállalkozó

Fekete Antal

asztalos

Hunyadi-ut 44

Todorov Pál

női- és férfifodrász

Rezső-utca

Nánásv József

hentesmester

Ratonai Nyugdíjgyűlés

összes tagjainak

Takács József

uriszabó

Budapest

IV., Városház-u. 16.

Magyar raktaár modern csorópalkákban, kandallókban és lakarkáttérhelyekben.
Minden szímben és kivitelben, előrendelt anyagok, házilag készült áru az 1928 évben alapított művészeti gyárban.

PLESZ JÁNOS FILM

Kobak, Str. Otteni 28

(Miaszó-utca, új gyár a sarkon nál, Crisan-utca 18.) Falcsempézés, kőművesmunkák és javítások pontosan és gyorsan eszközölnek.

Kolozsvári mentők

készpénzsorsjátéka!

III-ik osztály huzási napja 1931 január 1-én

A kolozsvári Primarián. — Ezen osztályon is 218 drb. készpénzgyermény lesz kisorsolva. — Vegye meg azonnal sorsjegyét. — 117 lei előzetes behűdött összeg ellenében vidéki rendeléseket is eszközöl Közp. Sorsjegyiroda Cluj Str. Memorandului 16. — Telefon 8-33 — Dec 28-án beérkező rendelések is postázhatók és az aznapi huzásban részt vesznek Sorsjegyek kaphatók a Déli Hírlap kiadóhivatalában

Titokzatos idegen hirtelen fel- és eltűnése Temesvárról

Winter Ede a magyar kormány megbízottjának mondotta magát, aki hivatott előkészíteni a román-magyar kereskedelmi kamara megalakulását, de kiderült:

Winter budapesti szerkesztő hirdetések jött szerezni

Néhány hét előtt magas, őszes haju férfi tűnt fel Temesvárról. Kiséretében alacsony termetű elegáns öltözötű hölgy volt. Napokon keresztül butorozott szobát kerestek, tárgyaltak a Börze-utcában több főbérivel, végül is a Lloyd-soron vettek ki lakást. A férfi a hölgy társaságában esténként rendszeresen az egyik előkelő temesvári táncbélihelyiségben mutatkozott. Kéltiket azonban homály fedte. Az érdeklődők csak annyit tudtak meg, hogy valamilyen fontos diplomáciai megbízatással tartózkodik az előkelő idegen Temesvárról.

Nemsokára a titokzatos idegennek Temesvárról való megjelenése után a sorok írója a kormányzóság kabinetirodájában azt a felvilágosítást kapta, hogy Bocu Szevér miniszter egy magyarországi megbízottal folytat fontos tárgyalásokat. Kevés várakozás után Imbuzeanu Jenő a mindig előző-kabinetiigazgató, a félhivatalos és a sajtónak szánt értesülést a következőkkel egészítette ki:

— Winter Ede, a magyar kereskedelmiügyi miniszterium megbízottja tárgyal a miniszter ural. A tárgyalások a román-magyar kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésére vonatkoznak. Winter urat utján Vaida Sándor volt belügyminiszter személyi titkára kíséri. Winter ur ezideig több erdélyi gyárvállalatot látogatott meg, Temesvárról Dobrov, Vaida személyi titkára, társaságában meglátogatja majd az ipari vállalatokat a kapcsolatok helyreállítására véget.

A sajtónak szánt félhivatalos kommuniké ezeket tartalmazta. Az újságíró azonban fontosnak tartotta Winter uralval személys megismerkedést, mert olyasfélét hallott, hogy ez a megbízott Magyarországon magas állást tölt be. Várakoztunk. Tíz perces várakozás után Winter befejezte tárgyalásait Bocu Szevér kormányzóval. Bemutatkozunk és amint az ilyenkor szokás, tárgyalásai, jövetele és temesvári tartózkodásának célja iránt érdeklődünk. Winter ur szabadkózik. Még korainak minősítette, ha bármit is mondana, végül azonban a következő kijelentéseket tette:

— Utam és tárgyalásaim a román-magyar kereskedelmi kamara alakulásával állanak összefüggésben. Kérem azonban az urakat, hogy ittlétemről, tárgyalásairól ne írjanak semmit, én magam két héten belül amugy is felkeresem a szerkesztőséget és akkor az ügy megírása és nyilvánosságra való hozatala aktuálisá válik.

Elváltunk. Winter visszatért a kabinetigazgató szobájába és utóbb hivatalos helyről is felkértek, hogy az ügy érdekében egyelőre Winter tárgyalásaival ne foglalkozzunk és azokról ne írjunk. Misem természetesebb, hogy akkor, amikor a két ország gazdasági kapcsolatainak kimélyítéséről van szó, készséggel teljesítettük a kérést, nehogy bármit is ártson a nyilvánosság a román-magyar kereskedelmi kamara megalakulásának és „a gazdasági kapcsolatok kimélyítésének”.

Winter pedig Bocu Szevér kormányzóval folytatott tárgyalásai után, mint „hivatalos megbízott” fevékenykedett Temesvárról. Nagyrúri módon élt, kereste az ugynevezett jó társaságokat és többször tette azt a kijelentést:

— Utam nemesak kereskedelmi, gazdasági és ipari jelen-

Mit eredményezett a magánnyomozás?

1. A román-magyar kereskedelmi kamara megalakulása perfekt. Az erre vonatkozó ügyeket Budapesten Grátz Gusztáv nyugalmazott miniszter, Bukarestben pedig Manoilescu ipari és kereskedelmiügyi miniszter intézi. Winter, aki magát a kamara megbízottjaként adta ki, ezzel a létesítendő intézménnyel soha összeköttetésben nem állott.

2. A magyar kereskedelmiügyi miniszterium Winter Ede nevű egyénnek semmiféle megbízatást nem adott román-magyar kereskedelmi kamarának romániai megszervezésére, Winter nevű tisztviselője nincs és Winter nevű osztálytanácsos egyetlen miniszteriumban Magyarországon nem működik.

3. Temesvárról létesítendő magyar konzulátus ügyében a magyar külügyminiszterium két év előtt

tőségű, hanem bizonyos tekintetben politikai vonatkozásai is vannak, mert Temesvárról „felállítják” a magyar konzulátust és én leszek a magyar konzul.

Winter két heti temesvári tartózkodása alatt meglátogatta a temesvári pénzügyintézeteket, gyárvállalatokat, kirándult Zombolyára és Perjámosra is. Mindenütt tárgyalt a kapcsolatok kimélyítéséről és valószínű, hogy ezek a kimélyítések elsősorban bizonyos üzleti vonatkozásban állottak.

Winter és a kíséretében levő hölgy napok előtt váratlanul csomagolt és eltűnt Temesvárról. Hol és merre mélyíti ki a gazdasági kapcsolatokat, azt nem tudjuk. Ellenben budapesti tudósítónk nyomozása alapján megtudtuk a következőket:

folytatott tárgyalásokat, azóta ebben az ügyben semmiféle lépés nem történt.

4. Végül Winter Ede Budapesten lakik, Beresényi-ut 2. szám alatt és annyit tudnak róla, hogy a bejelentő hivatalban foglalkozásra nézve szerkesztő. Melyik lapnál és hol, arról felvilágosítás nincsen.

Winter Ede romániai és temesvári szerepléséhez azt a megjegyzést fizethetjük, hogy a jövőben hivatalos köreink alaposabban vegyék szemügyre, hogy ki jelentkezik hivatalosan valamely kormány képviselőjében. Lehet hogy Winter Ede kitűnő hirdető ember. Azonban mégsem feltétlenül szükséges ilyen hivatalos diplomáciai köntösbe öltözni, különösen, ha ez nem is dukál valakinek...

Grósz Dezső

Teljes tájékozatlanság

uralkodik még a tisztviselői fizetések után járó áldozati adó összegének levonása tárgyában

A tisztviselők áldozati adójáról szóló törvény értelmében a tisztviselői fizetések csökkentésére vonatkozó intézkedések 1931. január elsején lépnek életbe. Ezen a téren azonban még a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. A törvény — mint azt a pénzügyminiszterium is közölte — nem világos és magyarázásra szorul. Tegnap délelőtt az egyes temesvári hivatalok, amelyeknek már el kellett volna készíteni a köztisztviselők január 1-ére szóló fizetési táblázatát, állandóan

érdeklődtek a pénzügyigazgatóságon, hogy a levonást, hogyan kell alkalmazni, miként alakul az áldozati adóval csökkentett fizetés és milyen rendelkezések érkeztek a pénzügyminiszteriumtól. A válasz minden érdeklődésre egyöntetűen ez volt:

— Az illetékes miniszterium számos tájékoztatást megkapta az erre vonatkozó utasítást, az majd értesíti a hivatalokat.

A temesvári pénzügyigazgatósághoz még semmiféle hivatalos érte-

Autótulajdonosok!

A legjobb hűtőfagymentesítő folyadék a hűtővíz befagyása ellen a

Glysantin!

Hatása megbízható!
Nem párolog el!
Csak egyszeri pénzkidást jelent!
Felvilágosítást nyújt!

„ROMANIL” S.A.
Timisoara I, Piața Sft. Gheorghe

Alfred Jäger, Timisoara IV, Strada Vlahuta (Zrinyi-utca) 12.

sítés a levonás nagyságára és annak technikai keresztülvitelére vonatkozólag nem érkezett és így a tisztviselők csupán a levonásokat illetőleg. A rendelkezés, amely a levonások technikai keresztülvitelére vonatkozik, most már csak újév után érkezik meg az egyes állami hivatalokhoz. Ez a késés okozza azután, hogy a fizetési táblázatokat későn állítják össze és amíg azokat láttamozzák, jóváhagyják, újabb idő telik el és a köztisztviselők januárban az áldozati adóval terhelt és csökkentett fizetésükhöz sem juthatnak idejében.

A temesvári pénzügyigazgatóságon Lazar Kornél dr. pénzügyigazgató vezetésével még tegnap, az év utolsó napján is lázas munka volt. Az utolsó tíz nap alatt a pénzügyigazgatóságon emberfeletti munka folyt. Lazar pénzügyigazgató közbenjárásának eredménye, hogy a köztisztviselők mindegyike az 1930. évre szóló összes fizetési hátralékot megkapta. Még tegnap is nagyon sok ügyet intéztek el.

A tolakodó lakó

halálos végű tragédiát provokált

Ploestiben megrendítő dráma játszódott le. Constantinescu Cristea főhadnagy szolgálati fegyverével agyonlőtte Vasilescu György borbélysegédet. Constantinescu szolgálati érdekből Bessarabiába volt kirendelve és távollétében felesége lakásuk egyik szobáját Vasilescu Györgynek adta ki albérletbe. A főhadnagy az ünnepekre visszatért Ploestibe és tegnap este az asszony vacsorára hívta meg Vasilescut, amiről a férj is tudomással bírt. Vacsorában a borbélysegéd illetlen tréfákat engedett meg magának Constantinescuval szemben, amit a férj kikért magának. A két férfi között szóváltás keletkezett, majd Constantinescu kintasította lakásából Vasilescut. Az incidens után a házaspár folytatta a vacsorázást, egyszerre azonban Vasilescu ismét visszatért a szobába. Közben nagy kést szorongatott és rátámadt a főhadnagra. Constantinescu felesége az izgalomtól elájult, a főhadnagy erre hirtelen előrántotta revolverét és lelőtte Vasilescut, aki a helyszínen azonnal meghalt. A dráma Ploestiben nagy izgalmat váltott ki.

* Január 1-én ujjonnan átalakítva, világvárosi műsorral megnyílik a Terminus Csodabár.

A viszonyokhoz alkalmazkodván, közismert elsőrendű, garantált I-a minőségű cipőink árait

35%-al STAR cipőüzlet leszállítottuk

Belváros, Lloyd-sor
Löffler A-palota

Ujév a Magyar Pártban Halált jelent

a romániai magyarság részére a mai nehéz időkben hűtlenül elhagyni a kisebbségi zászlót

A Magyar Párt bányai tagozatában tegnap délben ment végbe az évváltóaskor szokásos üdvözlés. A Magyar Ház egyik földszinti termében gyűltek össze a különböző temesvári magyarpárti tagozatok képviselői nagyszámában, hogy Ambrózy Andor bárót, a bányai tagozat elnökét üdvözljék. A köszöntő beszédet Ungár Adolf dr., a bányai központ alelnöke és a belvárosi tagozat elnöke mondta. Hangsúlyozta, hogy nem volt ideje esiszolt beszédre készülni és azért szavait nem az elgondolás, hanem a szív vezérli. Ismét eltelt egy esztendő amelyet a párt a magyarságért való serény munkában töltött el. Ha az eredmények nem voltak mindenkor olyanok, mint azt óhajtottuk volna, az rajtunk kívül álló okokból történt így. Ambrózy Andor báró bányai elnök, akit a magyarság szeret és tisztel, példát mutatott a munkálkodásban és minden hálánkat megérdemli.

Beszéde végén kifejezést adott annak a hálának, amelyet a magyarság Ambrózy Andor báró iránt érez és azt a reményt hangoztatta, hogy az elnök nem csak a most ránköszönő újévben, hanem még számos esztendőn át dolgozhatik a magyarság érdekében.

Ambrózy Andor báró meleg szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésért. A maga részéről is leszögezte, hogy azok az eredmények, amelyeket a magyarság az elmúlt évben elért, nem állottak arányban a végzett munkával, azonban az adott viszonyok között még ezek a csekély eredmények is megbecsülendők, mert szinte emberfeletti munkával voltak csak elérhetők. Ez pedig nagyrészt annak tudható be, hogy a pártban minden ember a helyén volt és mindenki serényen vette ki részét a munkából. Tovább kell dolgozni az eddigi együttműködéssel és összetartással.

Nem lehet tudni, hogy az ujesztendő mit hoz, de a jelenlegi politikai és gazdasági viszonyok között nem kecséget sok remény.

Ez azonban nem ok esüggedésre, hanem csak a még fokozottabb munkát teszi szükségessé. Háláját fejezte ki azután az elnöki tanácsnak, amely az egyes ülések iránt nagy érdeklődéssel viseltetett és mindenkor serényen dolgozott. Ugyanakkor háláját fejezte ki az intézőbizottságnak is, továbbá a Magyar Pártból kikerült városi és megyei tanácsstagoknak, akik mindig sikrá szállnak a magyarság érdekében. Elismeréssel emlékezett meg a sajtóról, amely önzetlenül, szívesen és lelkesedéssel szolgálta mindig a Magyar Párt érdekeit. Bárha a kormányzat részéről — mondotta — nem volt dédelgetésben részesünk, az itteni hatóságok mindig jóakarattal viseltettek a magyarság iránt.

Végül köszönetét fejezte ki minden magyar embernek, aki szí-

vén viseli a magyarság sorsát és azért dolgozik.

A magyarság zászlaját elhagyni a halált jelenti a magyar kisebbség részére és újból hangsúlyozza — mint már sokszor tette — hogy minden romániai magyarnak a Ma-

gyar Pártban van a helye. Ebben a meggyőződésben boldog ujeszten dőt kíván minden igaz magyarnak.

A Magyar Házban összegyűlt temesvári magyarság az üdvözlés után még együtt maradt fesztelen beszélgetésre.

715.000 leit fordított a város december hónapban a munkanélküliek támogatására

Temesvár városa a munkanélküliek segélyezésére december 2-án kezdte meg és mostanáig erre a célra 715.000 leit adott ki. Temesvárott jelenleg 4070 nyilvántartott munkanélküli van és pedig 1173 szakmunkás és 1542 napszámos. A munkanélküli szakmunkások ellátatlan családtagjainak a száma pedig 2314. A munkanélküli családtagjainak a száma összesen 6785. A városi három népkönyvtárban a munkanélküliek között naponta hétszáz ingyenes ebédet oszt-

tottak ki, természetbeni segélyezésben pedig — adagonként öt kiló krumplit, öt kiló lisztet és egy kiló zsírt összevéve — minden héten ezeröttszázötvenhat családnak jutott a város. Ezenfelül naponta hatszáz gyermek tejet és kenyeret kapott. A város a munkanélkülieknek eddig hatszáz öl tüzfát osztott ki és a további tüzelő kiosztását újév után kezdik meg. Az egyes városrészekben a város, a polgárság és a munkások képviselőiből alakított bizottságok most állapítják meg, hogy januárban kik fogják a várostól ingyenes ebédet és kik természetbeni ételmezt kapni.

Magyarország felosztása

nem volt titok már a háború második évében, mert az orosz lapok nyíltan irtak Erdélynek és a Bánságnak Romániához való csatolásáról

Egy orosz hadifogságban volt magyar tiszt révén most van módunkban közölni a Gazetta Polska című moszkvai orosz napilap 1916. év október havában megjelent számának egy kivonatos cikkét, melyből kiderül, hogy míg a központi hatalmak nem területi hódításra törekedtek a világháboruban, hanem inkább csak Németország és a volt Habsburg monarchia között akarták az egyensúlyt új alapokra fektetni önálló Lengyelország és a trializmus megvalósításával, addig a nagyhatalmaktól kezdettől fogva a monarchia feldarabolását tűzte ki célul maga elé. A Gazetta Polska ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy az ántánt győzelme esetén egész Galiciát a lengyel királysághoz, Bukovinát, Erdélyt és a Bán-

ságot Romániához, Boszniát Szerbiához, Triestet, Isztriát és Dalmáciát Olaszországhoz csatolják. Az önálló cseh állam akkor még csak mint esetleges lehetőség szerepelt. Nem volt még szó akkoriban sem Dobrudzsáról, sem Besszarábiáról, sem a magyar Felvidékről, de Dunántulról, de Horvátországról sem. Ezek az elhatározások mind később születtek, sőt olyan tervek is megvalósultak, amelyek csak a békekonferenciák zöld asztala mellett születtek. Magyarország és Ausztria feldarabolása az ántánt-hatalmak népei előtt nem volt titok már 1916-ban, amikor a központi hatalmaknál még nem tudták azt sem, hogy tulajdonképpen a nagyháborúnak még az elején vagyunk...

Látogassa meg Ön is!

az ujonnan megnyit

Kálmán Ferenc

Temesvár L. Rezső-utca, a Ferdinánd-szálloda mellett

Butorszövet

Sz ó n y e g

T a k a r ó

szaküzletét

PALACE-HOTEL

CERNAUTI, Str. Reg. Maria 18
a város legelőkelőbb szállodája

Három év előtt épült a modern élet minden kényelmével, szobáinak mélyen leszállítva, borra való nincs, utazók külön kedvezményben részesülnek. Szoba, fürdő, teljes penzio à la carte étkezéssel 250.— lei.

Rámosolygott

a szerencse egy szegény nap-
számra

A földhözragadt szegénysorsu emberek keserves kenyerét ette gyermekkor óta Vielreich Mihály temesvári napszámos. Német nevének sok gazdagságot hirdető jelentésének ellenére Vielreich soha életében nem mondhatott magának még egyszerre nagyobb összeget. A gyárvárosi Bega-balsor 23. szám alatti lakásban, amelyben Vielreich Mihály kicsiny családjával lakik, a gond volt az állandó lakótárs. Nem is volt láthatatlan ez a lakótárs, mert bizony a gond nyomai ott látszottak mindenki arcának redőin, a homlokuk borulásán. Vielreich Mihály napszámos csak nagy vesződséggel és sok verejtékhullással tudta övét eltartani, ami azonban inkább tengődésnek, mint életnek volt nevezhető.

És most mégis megtörtént, hogy Vielreichnek vidám, örömteli, boldogságos újévük van. Tízezer lei hullott egyszerre az ölkébe. Ezt a pénzt a kolozsvári mentők sorsjeggyel nyerték. Nemrég vette Vielreich ezt a sorsjegyet, amelynek árát megvonta a családjától. Valahogyan úgy gondolta, hogy hátha nyer. Valami nagyon erős azonban nem volt benne a remény, mert a húzás után nem is nagyon érdeklődött. Egy ismerőstől hallotta, hogy az újságok megírták, hogy a 105.801. számú sorsjegy, amelyet Temesvárott adtak el, tízezer leit nyert és hogy a nyertő még nem jelentkezett. Otthon aztán megnézte a sorsjegyet és nem akart hinni a szemének, amikor látta, hogy az ő sorsjegye a nyertes. Most már ragyogó leit az arca és elsietett a kolozsvári mentősorjátek temesvári megbízottjához, Reiter Ernőhöz. Vielreich Mihály kijelentette, hogy sok olyan boldog újévet kíván magának, mint a mai.

Értesítés.

A temesvári Városi Zálogház értesíti t. ügyfeleit, tekintve, hogy a Zalogház Timisoara város saját kezelé- sébe megy át, hogy a feltározási munkálatok miatt január 2. és 4. napjain hivatalos órákat nem tart.

Timisoarai Városi Zálogház

Nem ráta!

De készpénzért olcsó vásárolhat férfi-, nő- és gyermekruhát

FUCHS ruha-üzletében, Józsefváros, Scudier-tér 5. sz. a.

Atmeneti Doubi-felöltő	1500.—
szőrmegallér	1800.—
fekete téllapato, bársonygallér	1300.—
szőrmegallér	1900.—
iskolai egyenruha (Uniformis)	980.—
kamarnöltöny	1500.—
csizmánadrág	150-400.—
gyermekruha-posztó	350.—

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TÉR 4. SZÁM.

Telefon:

2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

"A. Helicon" Bánati Nyomda R.-T.
nyomása.

Az ujév küszöbén

miért néz a szemed révetegen, ba-
rátom, polgártársam? Az átmula-
tott szilveszteri éjszaka után ko-
moly gondolatok támadnak agyad-
ban és fölveted magadnak a kér-
dést: itt volna az ujesztendő, de
mit hoz? Sok a baj és a bajokra
mindig okokat keresünk, de soha-
sem, vagy csak ritkán fogadjuk el
azokat az okokat, amelyek tényleg
azok. Ez azért van, mert nem me-
rünk egyes dolgoknak szemébe néz-
ni. A mai szerencsétlen állapotok-
ért az egyik a kapitalizmust, a má-
sik a békeszerződéseket, a harm-
adik a lelketlen Amerikát okolja, a
negyedik pedig, Isten tudja, mit
hoz fel okul. Senkit nem lehet okol-
ni külön-külön, de együttvéve az
egész világot, igen. A világ eltánto-
rodott, görbe ösvényre tévedt és
nem akar visszatérni az igaz utra.
Az isteni Gondviselés a megtévedt
emberiségre mindig a csapások
vesszejével sújtott le.

A Szentírás megemlékezik Sala-
mon királyról, aki alig husz éves
korában került a trónra mint ta-
paszlatatlan, gyenge ifjú. És álma-
ban megjelent neki az Ur és felszó-
lította, hogy kívánjon magának va-
lamit. És az ifjú király kincs és
egyéb hívságos dolog helyett böl-
ceséget és okosságot kívánt, hogy
cseséget és okosságot tudja kormá-
nyozni. A világ népeinek vezetői
megfeleltek Salamon király
példájáról. És erről a példáról meg-
feleltek az egyes emberek is,
amikor arról volt szó, hogy saját
házuk tájának kormányzását intéz-
zék.

A mai mostoha viszonyok között
a legnagyobb baj az, hogy a világ
elvesztette hitét és bizalmát az
iránt, aki a népek sorsát intézi. Az
ember munkáját kezdi-végzi Isten
nélkül, bolyong céltalanul és ha
déliabos céljában esalódott, akkor
Isten ellen fordul. Az ember Isten
és vallás nélkül az ujévben is csak
ugy fog bolyongani cél nélkül, mint
tette azt az elmúlt évben is. Ne fe-
ledjük el, hogy Isten nélkül még

bonyolultabb, még elviselhetle-
nebb lesz a helyzet. Ebben az érte-
lemben kívánok neked polgártár-
sam, testvérem, barátom, boldogsá-
gos ujesztendőt.

Misenkó József.

BOLDOG UJEVET KIVANUNK a
Déli Hírlap minden előfizetőjének, ol-
vasójának, hirdetőjének és valameny-
nyi barátjának. A Déli Hírlap legkö-
zelebbi száma a mai munkaszünet
niatt szombaton korán reggel a ren-
des időben jelenik meg.

— A temesvári katolikus hitközsé-
gek küldöttsége ma, ujév első napján
délben tizenkét óraker megjelenek
Pacha Ágost püspöknél, akinek az
ujév alkalmából szerencskívánatait
fejezi ki.

— Kinevezések a temesvári postáu.
Ilieș, a temesvári kerületi posta-
igazgató a mai nappal nyugalomba
vonul. Helyébe a temesvári postake-
rület igazgatójává Caltiuu Sán-
dort, a temesvári főposta régi főtiszt-
viselőjét nevezték ki, aki hivatalát
már át is vette. Vármegyei posta-
igazgatónak R a f a e l Konstantint,
a rádióhivatal vezetőjét nevezték ki,
aki már szintén átvette hivatalát. A
postai számvevőség vezetőjévé, amely
állást eddig a most nyugalmazott
Z s á m b o k r é t i Dezső töltött be.
Megyery Józsefet nevezték ki.

**101 és olcsón
öltözködhet
mindenki, aki készen vagy mérték után
férfi-, fiu és gyermeköltönyt,
felöltőt, Trench-coatot stb.
Hoffmann Mór ruházár-
házában
Belváros, Hunyadi-u. 8. sz. a.
vásárol
Kedvező fizetési feltételek**

— Pihen a kormány. A kormány
Mironescu miniszterelnök tá-
vollétében pihenőt tart és semmiféle
jelentős ügyben nem dönt. Jellemző,
hogy amíg Mironescu távol lesz az
országból, minisztertanácsot sem tar-
tanak. Csupán a kormány gazdasági
bizottsága tart ülést január első he-
tében és ez alkalommal nagy jeien
tőségű gazdasági és pénzügyi prob-
lémákat kívánnak megoldani.

Utánvételes forgalom Románia és
Magyarország között. Január elsejé-
től kezdve Románia és Magyarország
között megindul az utánvételes forga-
lom, amellyel csomagokat és leve-
leket lehet küldeni. A Romániából in-
duló postaküldeményeknél a legma-
gasabb utánvételi összeg tízezer lei,
a Magyarországból Romániába ér-
kező csomagoknál és leveleknél a leg-
magasabb utánvételi összeg kétszáz-
nyolevan pengő.

— Magyar műkedvelők Gátalján.
A Magyar Párt gátaljai tagozatá-
nak műkedvelői gárdája január ne-
gyedikén este a Kapornyai-vendég-
lőben műkedvelői előadást rendez.
Az előadáson szinre kerül a Felhő
Klára című három felvonásos nép-
színmű. Az egyes szerepeket Csiz-
márik György és Csizmárik
István, Tóth Jánosné, Párvány J.,
Boosó J., Dudás Ilonka, Dudás Ju-

Az ujévi vásár alkalmával

Winternitz-nél

Temesvár-Belváros, Lloyd-sor

Kabátok,
ruhák,
bundák,

a legolcsóbb
áron kaphatók

liska, Kapui Juliska, Kapui Te-
réz, Csörgő Ilonka, Papp Annuska,
Kovács Juliska, Szarvas János,
Magyar István, ifj. Kurunczy An-
tal, Csörgő István, Cresner Jó-
zsef, Kocsis János, Komlosi
György, Komlosi József és Pozsár
Vince játszó. A rendezés munká-
ját Rácz István végzi. Az elő-
adást nagy érdeklődés előzi meg.

* Klein Dávid áruházában, Jó-
zsefváros Bonnaz-utca 14. szám
alatt mélyen leszállított leltári ára-
kon az eladás megkezdődött.

Galvani-batéria

Magyar Gazdakör Fibisen. Fibisen
most alakult meg a Magyar Gazda-
kör, amely mint az Erdélyi Magyar
Gazdasági Egyesület fiókja működik.
A közgyűlésen hatvanöt tag jelent
meg és a vezetőséget a következőké-
pen választotta meg: elnök Hanák
István, alelnökök Kiss János és Su-
sán Sándor, titkár Szörény Ferenc,
jegyző ifj. Hévézi József, pénztáros
Susán Imre, gazda özvegy Papp Ist-
vanné.

Nem minden cipőpaszta „Pyram-paszta”

— A Bánsági Magyar Közműve-
lődési Egyesület választmánya teg-
nap este küldöttségileg kereste föl
elnökét, Skuteczky Miksa drt,
akit az ujév alkalmával üdvözölt.
Az üdvözlő szavakat Gyula Já-
nos dr. mondotta, aki hangsúlyozta,
hogy az egyesület csakis az elnök
hathatós közreműködése követke-
zőtében tudta az elmúlt évben nagy
sikereit elérni. Skuteczky Miksa dr.
elnök köszönetet mondott az üdvöz-
lésért, hangsúlyozta, hogy az egye-
sület választmánya és műkedvelői
gárdája nagy munkát fejtett ki,
amelyben csak a magyar kultúra
iránti önzetlen szeretet vezette. Ki-
vívja, hogy ezt a lelkes kulturális
munkát további siker kísérje, mert
a munkakedvben — erről meg van
győződve — a jövőben sem lesz
hiány.

Szemüvegek készítése
orvosi recept szerint
Franz Tejnar & Co.
Temesvár-Ci & város,
Kossuth-tér

Walleth Mátyás

népáruháza

Női- és férfiszövetek,
Kammarnok, posz-
tók, bársonyok, bar-
chend, zefirek, vász-
nok, sifonok, kreto-
nok, klothok, inlett,
kötények, ágytakarók,
lepedők, selyemken-
dők, mindenféle sely-
mek, stb. stb. x—x

TIMISOARA-JOZSEFVAROS
BULEVARDUL BERTHELOT 23

a hetipiacon szemben
a jozsefvárosi plé-
bániával

FROTA

képkeretgyár

Temesvár-Gyárváros (a
Turul-al szemben).
Képkeretkezési osztály.
Keretkezésre elvállal képe-
ket, fényképeket és
gobelineket.

Ne kísérletezzen egészségével, ne
üljön fel hamis híreknek, kérjen Ön is
kimondottan eredeti „OLLA” óv-
szert, mely megóvja egészségét.

Zenebarátok Társasága, Temesvár

I. Szimfonikus hangverseny

Kentner Lajos felléptével

1931. január 6-án, este 9 óraker a Tiszti Kaszinóban

Karnagy: NEUBAUER GIDA

M Ű S O R:

1. Beethoven: Coriolan-Ouverture
2. Beethoven: Concert D-molj
3. Zongoraszámok
4. Dvorak: V. Szimfonia

Próbáljon ki
először más **RADIÓT**
és csak azután tekintse meg világhírű 1931 típusú

Eswe és Schaub

árnykoltrácsú és tekercsű hálózati készülékeimet, melyek
hangja természetű és szelektivitásuk meglepő.

Radio-Electric, L. Hámory
Timșoara-Józsefváros, Str. Bonnaz 21.
a Ford üzlet mellett.

Lila test, sárga sapka. A temesvári magyar színház legközelebbi bemutatója Békefy-Lajthai három felvonásos operettújdomsága a Lila test, sárga sapka. Az újdomság főszerepeit Kornély Mária, Vince Emmi, Keleti Árpád, Frtta Géza, Felhő Ervin, ifj. Szendrey Misi és Csóka József játsszák. A bemutató előadás január 1-én, újév, délután 4 órakor kezdődik és este félkilencor ugyan- csak a Lila test, sárga sapka kerül színre, mindkét előadás rendes hely- árakkal.

— **Wild Endre dr. ünneplése.** Megirtuk, hogy Wild Endre dr. minorita atya és a Vasárnap című hetilap szerkesztője karácsony előtt tartotta meg ezüstmiséjét Páduában, ahol huszonöt év előtt pappá szentelték, Wild Endre dr. szombaton este érkezik vissza Aradra, ahol nagy szeretettel várják. Vasárnap a minoritatemplomban mond nagymisét, amely után hívei ünnepséget rendeznek.

— **Fejzével meggyilkolt egy koresmárost.** Bukarestben megdöbentő rablógyilkosság történt. Az elmúlt éjjel meggyilkolták Lepovicij Konstantin koresmárost, aki- vel a kegyetlen gyilkos úgy végzett, hogy álmában fejszecsapásokkal ütötte agyon. A nyomozás megállapította, hogy a gyilkosságot Tudor nevű szolga követte el, aki a kézipéztárt feltörte és abból hatszáz leit ellopott. A gyilkos megszökött és most kutatnak utána.

Tüzfát, kokszt, faszenet, kőszent, brikettet
jól és olcsón vásárolhat
Steiner Sándor

tüzelőanyag-kereskedésében
Erzsébetváros, Hunyadi-ut 50.
Telefon 10-12   Telefon 10-12

* **Dr. Prostean Oktavián városi főorvos** gyakorlatát újból megkezdte és naponta rendel d. u. 2—4 óra között lakásán III. ker., Bul. Carol (Hunyadi-ut) 26. szám, földszint.

— **Lelkészből betörővezér lett.** Vanák János néhány év előtt még lelkész volt Pozsonyban, azonban különböző szabálytalanságok és életmód- ja miatt ellentétbe került az egyházi hatóságokkal és otthagyta a papi pályát. Politizálni kezdett és kereskedelmi üzletekkel is foglalkozott, majd bankot alapított. Bankját nagy összegre biztosította be, aztán felfogadott egy hivatásos betörőt, akit rá- birt arra, hogy pénztartalom ellenében bankjába törjön be. A betörés megtörtént, a bankban volt pénzeket a betörő átadta Vanáknak, aki viszont kifizette neki a kialakított bért. A dolog azonban kitudódott és úgy Vanáknak, mint a betörőt letartóztatták. Vanák lakásán házkutatást tartottak, amelyre fogházor kíséretében Vanáknak is elvitték. Miközben a házkutatás folyt, Vanák János hirtelen kiugrott az ajtón, azt kívülről rázárta a fogházoré és a vizsgálóbíróra és autón elmenekült. Sikertült neki átjutni magyar területre és Győr- ment. Ott azonban fölismerték és — mintán már megérkezett ellene a kö- rözés — letartóztatták. Mikor kihallgatták, meg akarta ismételni a pozsonyi szökési módszert. Kiugrott az ajtón és a szobában volt rendőrök rázárta kívülről az ajtót. Ezek azonban betörték az ajtót és Vanák után futottak, akit sikerült az utcán nagy hajsza után elfogni. Legközelebb kiszolgáltatják a cseh hatóságoknak.

Egy jó rádiókészülék sok örömet és szórakozást nyújt!

⇒ **SEIBT** ⇒

hálózati készülék az 1931-es slágertípus

„SEIBT” három és négycsöves árnycoltrácsu hálózati készülék hangerősek, szelektívek és hangtiszták.

Kérjen bróbabemutatót!

Győződjék meg!

Kérjen bróbabemutatót!

Vezérképviselőt:

„Rádióimport”, Temesvár

Bulevard Carol (Hunyadi-ut) 12

Fiókok: Rutter Károly, Detta, Anton Mihály, Zsombolya, Markovszky István, Resica, Kalmár József, Arad, Fröhlich Sándor, Orsova.

Elragadtatással beszél Maniu az Olaszországban tapasztalt fascista rendről

A központi választási bizottság az időszaki választásokat január huszonkilencedikére tüzte ki és máris mozgalm indult meg a választások elhalasztására. Politikai körök szerint az uralkodó kívánsága is az, hogy a választásokat elhalasszák és ebből arra következtetnek, hogy rövidesen amugy is általános választások lesznek. A másik nézet az, hogy a pártvezérek a mai súlyos időkben feleslegesnek tartják a lakosságot választási izgalmak- nak kitenni. Ugy tudják, hogy Averescu, Jorga, Lupu, de a kormány és a kormánypárt tekintélyes része is választások elhalasztása mellett foglal állást és valószínű, hogy azokat elhalasztják.

Nemcsak a belpolitikai köröket, hanem a külföldet is foglalkoztatja Mironescu és Maniu külföldi útja. Mironescu miniszterelnök tegnap reggel autón Pozsonyba utazott, ahol Benes cseh külügyminiszterrel

találkozott. A két államférfiu között fontos tanácskozások voltak. Maniu viszont autón Milánóba érkezett, ahol a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg arról a rendről, amelyet Olaszországban talált és elragadtatással beszélt a fascistauralom csodás tevékenységéről.

A külföldi lapok is foglalkoznak a román politikai helyzettel. Julian, a híres francia publicista, a Petit Parisienben ír a román helyzetről. Foglalkozik a koncentrációs kormány lehetőségével és megállapítja, hogy Romániában súlyos a politikai válság, amelyhez a gazdasági válság is járul, mindezek ellenére azonban semmiféle remény sincsen koncentrációs kormány megalakítására. Nem hiszi, hogy Titulescu hajlandó lenne koncentrációs kormányt alakítani. Ama nézetének ad végül kifejezést, hogy Mironescu külföldi utazása semmiféle politikai célt sem szolgál.

Tanase kiváló revütársulata január harmadikán és negyedikén vendégszerepel Temesvárott a városi színházban. Ahol eddig Tanase társulatával megfordult és játszott, mindenütt rendkívüli sikere volt. Tanase társulata Temesvárott Bravo Carabus című látványos revüt adja elő. Szemképrátzó díszletek, ruhák és az ötletes rendezés tárháza ez a nagyszerű revü. Az összes díszleteket Párisban tervezték és ott is készítették. A revüben Tanasenak, Gróf Lászlónak, aki magyar színészből lett a román színjátszás egyik legbecsültebb tagja, kitűnő szerepe van és minden jelenetük kacagásra fa-

kasztja a nézőt. A nők közül Pavlescu Natália és Petrescu Lizica tündöklő ruhákban és pazar eleganciával érvényesülnek. A revü egyes jelenetei és a görlok ruhái szenzációt keltenek. Hatvan tagu ballet járul hozzá a görlok nagy

Gif-accumulator

számához. Mindent egybevetve az eddigi Tanase-revük közül a Bravo Carabus kimagasló és érthető az a lázas érdeklődés, amely a revütársulat temesvári szereplése iránt megnyilvánul. Jegyek korlátolt számban mindkét előadásra a színházi pénztárnál válthatók.

Princess-fuzók

a legújabb drezdai modellek és az összes ortopédiai és kötszerészeti cikkek, valamint a legjobb ludalpbetétek állandóan raktáron

„SANITARIA”

Temesvár-Józsefváros, Kossuth Lajos-u. 21. sz., a r. kath. templommal szemben
A „SANITARIA” haskötői és sérvkötői a legjobbak!

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelenti: Keleten hidegebb, nyugaton enyhébb, esapadéokra hajló nyugtalan időjárás várható.

— **A Temes-Bega vízszabályozási társulat** Nicolaevici Pál dr. kormánybiztos elnöke alatt ülést tartott, amelyen Zbegan Vasul főmérnököt a lemondott Arzenovici Gyula helyébe igazgatóvá választotta meg. Zbegan főmérnök már évek óta áll a társulat szolgálatában, ahol munkásságával szerezte meg az érdemeket, amelyek alapján most igazgatóvá választották.

Sok évi praxis és legmodernebb módszerek
B. Roth Olga
(Deutsches Haus, Szt. György- tér, sarok) Minden szépség- növelésére. Egyéni arcápolás

— **Reng a föld.** Milánóból érkezett jelentés szerint Délolaszországban földrengés volt. A földrengés központja Abellino városka volt, ahol számos ház rombadott. Emberéletben nem esett kár, az anyagi károsodás azonban igen nagy. Chilei jelentés szerint Chile partvidékén is földrengés volt, amelyet tengerrengés kísért. A tenger rettenetes büzt terjeszt, mivel a rengés a tenger fenekéről sok milliónyi döglött halat dobott a víz felszínére, amelyek ott kiállhatatlan büzt terjesztenek.

— **Énekelve mentek a halálba.** Pozsonyban tegnap este kilenc óra tájban két fiatalember haladt keresztül a Duna hidján. Előttük két leány haladt énekelve. A fiatalemberek a lassan lépegető lányokat hamarosan elhagyták és amikor aztán hátrafordultak, látták, hogy a lányok a hid karfáján vannak és tovább énekelnek. Fel- jük szaladtak, azonban mielőtt odaértek volna, a lányok egymást átülve és énekelve a Dunába ugrottak. Szóltak a parti rendőrség- nek, amely moterosónakkal kutatott a lányok után, azonban nem találta azokat.

Szépségápolás!

Az összes teinthibák kikézelése. Legmodernebb arcmassage, redők kisimítására különleges arcpakolás!

Szegő Böske, kozmetikus

Jenőherceg-tér 3, 1. emelet.

— A rónaci katolikus hitközség a Lein-féle vendéglőben, a Haladó-kör műkedvelői közreműködése és Horváth Gyula rendezése mellett, a legnagyobb erkölcsi sikerjegyében hozta színre Tul a Nagy Krivánon című dalegyveleget. Sok kiérdemelt tapsot arattak: Hunyadi Kató, Bodor Mici, Vajda Oszkárné, Gyöngyösi István, Mayer József, ifj. Németh Gusztáv, Lischkó Ferenc, Vajda Oszkár és Lutsch Lénárd. A hitközség ezúton mond köszönetet úgy a Haladókörnek, mint a műkedvelőgárda minden egyes tagjának a közreműködésért.

Mindennemű

cukorkakülönlegességek, déligyümölcsök

nagy választékban, legolcsóbban, állandóan frissen kaphatók.

SELECT

cukorkafüzlet. Józsefváros. Hunyadi-ut 9, a Forum Mozgó közelében

* A serdülő ifjúságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának finknál és leányknál igen fontos eredményeket közzönhetünk. A gyermekklinikaon a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvizet gyógyszer-tárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

* Orvosi hír. Dr. Szana a nőorvos és Röntgenspecialista, tüdő-, gyomor-, bél- és szivbetegnek, külföldről visszatért és ismét rendel Temesvár-Belváros, Szentgyörgytér, Bánáti Ház.

Ajánljuk elsőrendű saját termésű szilasi hegyi fajborainkat
literenkint 12—18 lej. A borok 12—15 maligantfok erősek. Készlet 14.000 hektoliter. Árusítás bármely mennyiségben.

Szilasi Borok Értékesítő Szövetkezet
Bacova (Temes megye).

— Fibisi magyar műkedvelők. A fibisi Gazdakör műkedvelői gárdája a Cobili-féle vendéglőben sikeres előadást rendezett. Előadásra került A sárga csikó háromfelvonásos népszimű. A darabban előforduló cigányokat a műkedvelők saját zenekara alakította és a zenészek mint szereplők kísérték muzsikájukkal a darabban előforduló táncokat és énekeket. A darab rendezése és betanítása körül sikeres munkát fejtett ki Papp Margit. Az egyes szerepekben Baranyi József, ifj. Baranyi Mihály, Bene András, Dóczi János, Dóczi József, Györki József, Erdei Mihályné, Hévézi József, Hanák István, Homoki János, Homoki István, Hévézi Erzi, Juhász István, Kiss József, Koska János, Susán Sándor, Takács Teréz, Totok István, Varga Béla és Varga István tűntek ki. A műkedvelői gárda, amely ezúttal rendszeresen fog előadásokat tartani, sok tapsot kapott. Az előadás jövedelméből ötszáz lejt juttattak a Magyar Háznak.

A sérelmek forrása

lett a népszámlálás, mert igen sok ember kimaradt az összeírásból, a számlálóbiztosok pedig gyakran önkényesen jártak el

Már tegnap is megirtuk, hogy Temesvárott számos család él, amelyet a népszámláló biztosok nem kerestek föl és így ezek a népszámlálásból saját hibájukon kívül kimaradtak. Előző cikkünkben több utcát és házat jelöltünk meg, ahol a számláló biztosok nem adták ki a népszámlálási ivatek. Ma újabb eseteket közölték a Déli Hírlap szerkesztőségével. Így például a józsefvárosi vasuti fűtőház mögött levő barakkokban láttuk tizenegy család színt sem látta a népszámláló biztosnak. Ezekben a barakkokban leginkább magyar — Kovács, Kiss, Bajusz és más nevi — családok laknak. Molnár Imre, aki az erzsébetvárosi Holló-utca 4. szám alatt lakik, elmondta, hogy szintén nem kapott számláló lapot. A biztos járt ugyan a házában, azonban őt nem kereste föl. Még ezeken kívül számos olyan család van,

amely szintén kimaradt a népszámlálásból a számláló biztosok felületessége és könnyelműsége miatt. Nemoianu József dr. temesvári népszámlálási főbiztos a hozzá beérkező panaszokat azonnal megvizsgálja és azokat készséggel orvosolja.

A népszámláló biztosok azonban nemcsak a városban, hanem a vidéken is teljesen önkényesen intézték dolgukat. Sok helyen teltették magukat a törvényen és előíráson és nem mindig azt írták be az ivatekba, amit nekik mondtak, hanem amit ők akartak. Legtöbb visszajelzés a nemzetiégi rovat kitöltésénél történt. Az erre vonatkozó panaszokat a magyarok, svábok és szerbek összegyűjtik és eljuttatják Tieran Emil dr. vármegyei főjegyzőhöz, aki a megyében a népszámlálás főbiztosa volt.

— Elhunyt nyomdász. Szabátovitz József nyomdász, a Volkswille betűszedője, hosszas kinos szenvedés után negyvenöt éves korában meghalt. Halálát özvegye, született Paner Teréz és két kiskorú leánya gyászolja. Temetése ma délután lesz a gyárvárosi temető halottasházában.

— Tűz egy autógarázsban. Éjjel 11—12 óra között Permozer Rezső Bonán-utca II. szám alatt levő autógarázsában tűz tört ki. Azonnal értesítették a tűzoltóságot, amely a lángokat rövid munka után eloltotta. A kár jelentéktelen.

Crepe de Chine

minden síma színben

Lei 166

a NÉPÁRUHÁZBAN

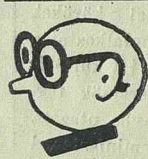
Belváros, Corvin Mátys-u. 4.

* Halló!! — A Kaurich-féle vendéglő (volt Barna medve) Hunyadi ut 18. szám alatt — mindennap reggelig nyitva. Kitűnő ételek és italok, elsőrangú zene. Bableves. Minden este a Wesley P. duette énekel, — a közönség nagy tetszése mellett. Győződjön meg, hogy ott olesón és jól mulathat. Kitűnő rékási borok.

— A városi üzemek is szaporítják a munkanélküliséget. A városi vilamos vasutnál legutóbb harminc pályamunkást elbocsátottak. Ujában a városi vizimű is szaporította a munkanélküliek számát, amennyiben negyvenegy munkását elbocsátotta. Mindkét helyen kijelentették, hogy ez az elbocsátás csak ideiglenes, amit az is igazol, hogy a munkásoknak nem adták ki a munkakönyveket és mihelyt újból lesz munka, azonnal behívják őket.

— Korán kezd. Az erzsébetvárosi rendőrség elfogta Z. J. tizenhét éves fiút, aki varrógépet lopott. A fiatal tolvaj beismerte a lopást és elmondta, hogy a lopott varrógépet 500 leiert Gergely Magda Lehel-utca 2. szám alatti lakosának adta el. Az eljárás megindult.

— Elfogott kerékpártolvaj. Walter Antal harminkekét éves munkás, aki a volt Hungária-ut 7. szám alatt lakik, feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta a kerékpárját. A rendőrségnek sikerült a kerékpártolvajt Popovics János remetei lakos személyében elfogni. A tolvaj ellen megindult az eljárás.

RÁDIÓ

készülékek, csak gyári világmárkák. Bemutató vételkényszer nélkül. Fizetési kedvezmények

HECSREMÉTI, műszerész

Temesvár, Telbisz-u. Lloydal szemben

— Sikerült kabareelőadás Partoson. Partoson a magyar Gazdakör nagyszabású kabarét rendezett, amelyet nagyszámú közönség nézett végig. Előadásra kerültek a Csendes Juli. Elő könnyű ügy és az Analfabéta tanfolyam című egyfelvonásos bohózatok, azonkívül a műsoron szerepelt több szavalat és ének is. Az előadásban nagy sikerrel szerepeltek Kék Miklós, Elek Katalin, Wirth Rózi, Kéki István, Zima János, Bán György, Makai Gergely, Radován Tódor, Patkus István, Paesi Pál, Tácsi István és Radován Cirill, aki igen sikeresen konferált is. A rendezést igen sikeresen látta el Klemeňt Győző, akinek munkájáért a Gazdakör jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

* A Déli Hírlap Budapesten állandóan olvasható a PARK-SZALLODA kávéházában, VIII., Baross-tér 10.

Mozi

Mozi műsora.

Forum. Csütörtök, péntek: Az embervadász. (Beszélő film.)

Belvárosi mozi. Csütörtök: Ha a császár visszatér. (Beszélő film.)

Péntek: Csak Te. (Beszélő film.)

Gyárvárosi mozi. Csütörtök: Keresem a feleségem. (Beszélő film.)

Péntek: Hadzsi Murat, a fehér ördög. (Beszélő film.)

Erzsébetvárosi mozi. Csütörtök, péntek: A szalonok tigrisnöje.

Mehalai mozi. Csütörtök: Csárdáskirálynő. Péntek: Nincsen előadás.

Szerkesztői üzenetek

Hü olvasó, Bukarest. A Déli Hírlap karácsonyi számát elküldjük direkt az Ön címére, ha azt velünk pontosan közli.

Ha szép akar lenni,

használd a KULKA-féle lillom-tejkrémet, lillom-tejszappant, lillompródot, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárúházaiban, a „Fekete Szalár” Belváros, Széni György-tér

MOZI

Belvárosi CAPITOL MOZI:
Január 2, péntektől kezdve:

Az elragadtató beszélő-hangosfilm

Csak te!

Kiváló Revü-operett, slágerdalokkal. A főszerepekben: Charlotte Ander, Walter Janssen, Halmay Tibor.

Monopol: Ero-Film, Brasov.

A gyárvárosi „APPOLO” moziban
Január 2, péntektől kezdve:

Ivan Mosjoukine

a nagy hangosfilmben

Hagi Murat

(A fehér ördög)

A filmben a híres „Jaroff” Donkozakkórus énekel.

A főszerepekben:
Lil Dagover, Betty Amann

Rendezte: Alex. Wolkoff.

Ufa Bloch-Rabinowitsch Product.
Monopol: Matadorfilm, Brasov.
Az előadások kezdete hétköznapokon: 5, 7, és 9 óraker. Vasár-és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 óraker.

Bámuljon!

A város tulajdonát képező 6 házban 6 Tisztviselő család abban a percben mentett meg a folytonos és keletlen füsttől, amikor a Ka-Ka-Wi felszereltette a kéményre.

Kapható: **Ecker J.** építésznél. Tel. 11-83. Timisoara

Vas- és rézbutorok

ágyak, gyermekágyak, éjjeliszekrények, kertibutorok stb. stb. Teljes lak-, sanatorium-, szálloda- és orvosi rendelő berendezések

Bozsák M. és Fia, Részv.-Társ.

sodronyáru- és vasbutorgyár cég. Temesvár-Gyárváros, Alsó árok-u. 10. Eladás nagyban és kicsinyben.

Árlap ingyen.

Telefon 3-88

Nagy készletek.

CSÖKKEN A HÁZASSÁGOK SZÁMA. Temesvár népeségi statisztikája az elmúlt 1930. évben kedvezőbb volt, mint az előző 1929. évben, amennyiben a születések száma több, a halálozásoké pedig kevesebb volt, mint 1929-ben. 1930-ban született Temesvárott 1413 gyermek, ellenben 1929-ben csak 1364. A halálozások száma 1930-ban 1387 volt, míg ezzel szemben 1929-ben Temesvárott 1801 ember halt meg, tehát 414-el több mint 1930-ban. A házasságok száma azonban csökkent. 1929-ben 734 pár kötött Temesvárott házasságot, 1930-ban pedig csak 699, vagyis 35 párral kevesebb. A házasságok számának csökkenése bizonyos mértékben a rosszabbodott gazdasági viszonyokra vezethető vissza.

* **Konyhaberendezési tárgyak,** nikkél, alumínium és emailédények, alpacca evőeszköz, nikkeltárgyak, finom acélárak leszállított áron kaphatók Schertler Ottó vaskereskedésében. Temesvár-Belváros.

— **Ujévi istentisztelet.** A temesvári katolikus templomokban a mai újév napján az istentiszteletek sorrendje ugyanaz, mint a vasárnapokon. Ugyan a székesegyházban, mint a plébánia-templomokban délelőtt féltíz órakerék prédikációk és ünnepi nagymisek lesznek. A székesegyházban egész napon

Kérjen mindenütt

KRAYER cipőkrém

keresztül szentségimádás van. A szentséget reggel hét órakerék tesz ki és az este hatig marad az oltáron. Az esti ájtatosságot Wegling János kanonok tartja. A plébánia-templomokban az egész napi szentségimádás január 2-án, a józsefvárosi zárdatemplomban pedig január 3-án megy végbe.

A mezőgazdasági kamara választói. A temesvári mezőgazdasági kamara temesvári választóinak 1931. évi névjegyzékét most állította össze a város. A névjegyzék a városháza első emeletén a 22. számú irodában a hivatalos órák alatt január 1-től január 31-ig megtekinthető és ugyanott tehetők meg az esetleges kifogások és reklamációk is.

— **Rendőri krónika.** A józsefvárosi rendőrségen tegnap megjelent Popp Herbert és előadta, hogy Uri-utca 4. számú lakásán két nap előtt este megjelent egy asszony és éjjelre szállást kért. Az asszony a szobakulcsal együtt a kapukulcsot is elkérte, mert férje — ahogy elmondotta — éjjel két órakerék érkezik meg Lugosról Temesvárra. Popp Herbert gyanútanul odaadta a kért kulcsokat és annál nagyobb volt reggel a megdöbbenése, amikor észrevette, hogy az ismeretlen

asszony az egész ágyneműt, több más ruhaneművel együtt ellopta. Popp Herbert kára 10.000 lei. A rendőrség a ravasz szélhámosnó kézrekerítésére megindította a nyomozást. — A mehalai rendőrségen tegnap előállították Plosc Semenica huszonhárom éves zsidovini illetégségi munkásnőt, aki a Lövölde-sor 1. számú házban együtt lakott Mustet Anna huszonegy éves leánnyal és akitől egy télikabátot és 200 lei készpénzt lopott. A további munkásnő ellen megindult az eljárás. — A józsefvárosi rendőrség elfogta Bogdán Creaa negyven éves cigányasszonyt, aki a józsefvárosi piacon Kardos Katalin, józsefvárosi lakosnő zsebéből kilopta 250 leit tartalmazó pénztárcáját. A zsebtolvajnőt letartóztatták.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Brüll Angéla, Jovin Marinka, Goldberger Veronika. Meghaltak: Szabotvitz József 45 és Tápai Katalin 33 éves korában.

Boldog újévet kíván

mélyen tisztelt ismerőseinek, barátainak, üzletfeleinek,
vásárlóinak és rendelőinek

Olariu György

hentesmester

Gyárváros, Fő utca 12

Szarvas kávéház

Gyárváros, Fő-tér

Weisz Dezső
kávés

Mayer Lajos

az Arany Szarvas
kávéház tulajdonosa

Scheer József

a Palace kávéház
tulajdonosa

Dénes Vilmos

a Dénes és Pollák cég
tulajdonosa

Martin Ádám

hentes

I. Mercey utca és Scudier-tér

Gombás Pista

sörözője

Coronini-tér

Adler Viktor

vegyeskereskedés

Zöldpázsit-utca 31

Futó Mátyás

vendéglős

Zöldpázsit-utca 28

Stöhr János

vendéglős

Vadászterdó

Gea-Krayer

drogueria

Szent György tér

Junginger Ferenc

épület- és műlakatos

Gyárváros, Ném utca 2

Róváry, gyógyszerész

Corvin gyógyszertár

Erzsébetváros

Kirity József

férfi szabó

Szt. György tér 4

Meiszner László

pékemester

Jenőherceg-utca

Arso Angel

pékemester

Eötvös utca 7

Székely Sándor

pékemester

Zöldpázsit u. 1 sarok

Straneih András

szobafestő és mázoló mester

Bem utca 18

Cseh András

hentes és mészáros

Adamovics József

hentes és mészáros

Temesvár-Mehala

Ungár Géza

nyomda

Temesvár
Szt. György tér 4

HERZL

vizumiroda

Temesvár, Bem utca

Kemény és Mayer

a Lloyd-kávéház

tulajdonosai

Siebold Fülöp

butorgyár

II. ker. Távirda-u. 19.

Árvay

gőzmosóda

IV. ker. Bem-utca 20

Helios

művirágüzlet

Jenőherceg-utca 12

Rabong és Schneider

szövet- és posztó ház

I. ker. Szent György tér

Farkas János

kavics- és homokszállító és termelő

II. ker. Rezső-utca 6

Jancsó Károly

fűszer- és csemegekereskedő

II. ker. Str. 3 August 20

Gutjahr

festőde

II. ker. Bárány-utca 18.

Schumpela és Szappanos

III. ker. Hunyadi-ut

„Viktoria“

mosó- fényvasaló intézet

IV. ker. Sonnáz utca 9

Olvasóinkhoz

A Déli Hírlap a Bánság magyarságának egyetlen reggel megjelenő hátor, szókimondó, harcos, senkitől és semmitől nem félt, mindenkitől függetlenül napilapja. A világ összes fontos híreinek gyors és megbízható közlése mellett naponta hoz rádiót, regényt, tőzsdei árfolyamokat és mindent, ami úgy a gazdaságközönséget, mint a kereskedelmi, ipari és intellektuális társadalmat érdekli.

A sok kedvezmény mellett, melyet a lap előfizetőinek nyújt, a kiadóhivatal most azzal is kedveskedik előfizetőinek, hogy január hó elején mindenkinél teljesen díjmentesen, még a kézbesítési költséget sem számítva, egy néhány száz oldalas regényt ad ajándékul. Tekintettel arra, hogy ezen sok ezer kötet előállítására óriási költséget igényel, mindössze az az egy feltehetően van, hogy csak azok kaphatják az ajándékregényt, akik hátralékot kifizették. Megkapják a regényt mindazok az új előfizetők is, akik január hótól megrendelik a lapot és az előfizetési díjat kifizetik. Ezért kérjük régi előfizetőinket, hogy esetleges hátralékukat mielőbb kifizetnénk, hogy az új előfizetők sorába lépni szíveskedjenek.

Siessen előfizetni a Déli Hírlapra, melynek előfizetési ára kézbesítéssel együtt havonta nyolcvan leigyen kapják a lapot

Apróhirdetéseket

Egy szó ára három lei, vastagabb betűvel öt lei, legkisebb apróhirdetéseket harminc lei.

Az este hat óráig behozott apróhirdetéseket másnap reggel már megjelennek, az este hat óra után beküldött apróhirdetéseket másnap reggel csak husz százalék felárral jelenhetnek meg, vagyis ebben az esetben a legolcsóbb apróhirdetés ára harminchat lei.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert a számlakiírás és pénzbeszedő elküldése költséggel jár.

Mindazoknak, akik állást keresnek vagy akik elfoglalható állást hirdetnek, apróhirdetését ötven százalékos kedvezménnyel közöljük. Tesszük ezt, hogy a nagy munkanélküliség közepette az állásközvetítést olcsóbbá tegyük. Az ilyen állásközvetítő hirdetés ára tíz szög tizenöt lei.

Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni.

Józsefvárosban apróhirdetéseket eredeti áron felvevő a Déli Hírlap részére: March-traffic, Küttel-tér 1.

A Gyárvárosban: Kardos-traffic, Kossuth-tér. Gránátos-utca sarok.

Levelezés

A. I.

Baj van! Fellélenül beszélünk kell. Értésítsen azonnal levélben, hogy 7-én délelőtt hol és hány órakor várjam? Pá drága! (3362)

Alkalmazás

Jól főző mindenek szakácsnő felvételt. Fenyő, Miklósvilla I. emelet, mozival szemben. (3363)

Közgazdaság

A külföldi kölcsönre vonatkozó párisi tárgyalások egyelőre szünetelnek

A külföldi kölcsön, illetve a stabilizációs kölcsön második részletének folyósítása elé akadályok merültek fel. A kölcsönre vonatkozó tárgyalások, amelyeket Párisban folytattak, jelenleg szünetelnek. A szünetelés egyik oka az, hogy az erdélyi városok külföldön levő adósságai még nem nyertek rendezést. Ezenkívül a román államvasutak által megszerzett magánvasutak megváltási ára körül is zavaró akadályok merültek fel. A magánvasutak közül a Temesvár—Módos, Oravica—Boksánbánya közötti vasúti vonal tulajdonjogát egy nagy berlini bankárcsoport vette meg még a párisi jóvátételi tárgyalások alkalmával és ettől kell most az államnak megváltani. A megváltáshoz azonban a kormány a külföldi kölcsönt kénytelen felhasználni, mert a jövő évi költség-

vetésbe a magánvasutak megváltására beállított összeget éppen a költségvetési redukcióna való tekintettel teljes egészében törölték. A magánvasutak között szerepel a Temesvár—nagy-szentmiklósi vonal is. Amíg ezek a kérdések anyagi rendezést nem nyertek, addig szinte elháríthatatlan akadályok merülnek fel a külföldi kölcsön megszerzésében. A párisi bankárcsoportok azonban a nehézségek ellenére folytatni kívánják a kölcsöntárgyalásokat. C. S. I. Dinu, Románia párisi követe, tegnap táviratot intézett a kormányhoz és abban bejelenti, hogy az ünnepek miatt jelenleg szünetelő kölcsöntárgyalásokat újév után ismét felveszik. A kölcsön sikere elsősorban attól függ, miként rendezik ezeket az adósságokat.

Dovizák árfolyama. Zürichben a lei 306, Párisban 15.15. Mai árfolyamok a következők: angol font 816.50, dollár 168.20, hollandi forint 67.80, dinár 2.99, francia frank 6.6250, olasz lira 8.82, cseh korona 5, német márka 40.12, osztrák schilling 23.72, magyar pengő 29.47, svájci frank 32.69, belgas (öt belga frank) 23.50.

A budapesti tőzsde jegyzései. (December 31.) Leszámítolóbank 885, Ke-

reskedelmi Bank 101, Angol-Magyar Bank 72, Magyar Hitel 65, Pesti Haza 169.5, Drasche 105, Csáky-Prackfalvi 10, Urikányi 76.5, Rima 25, Salgó 31.7, Altalános Készlet 435, Beocsini 125, Nasici 96, Spodium —, Szikra 280, Ganz-Danubius 58, Magyar Cukor 83.5, Déleukor 91.5, Lipták —, Egis 10, Nóva 27, Temesvári Szesz 24, Temesvári Sör —.

Színház

Bárrá alakítják át a temesvári színházat. A Csodabár előadására készülnek a városi színházban. Ebből az alkalomból a színház belsejét bárrá alakítják át. A színház összes műhelyeiben nagyszabású munkálatok kezdődtek, az asztalos helyiségben több bárpulton dolgoznak a munkások, a villanyszerelők a színes kis körték százait szerelik a színház előcsarnokában és a nézőtéren. A temesvári magyar színház olyan redukcióna készül, amelynek előadása jóformán már a színház kapuin kívül, az utcán elkezdődik. Herczeg Géza és Farkas Károly, Katscher Róbert zenéjére zenés játékokat írtak, amelynek drámai meséje az éjszakai életből adódott és amelynek a zenei riport, a kalandordráma és az éjszakai élet atmoszférája adják speciális jellemvonásait. Az előadáshoz nagyban folynak az átalakítási munkák, hogy Temesvár közönsége a bár és az éjjeli élet világában találja magát már abban a pillanatban, amint a színház küszöbét át-

lépte. Bécs, Berlin, Budapest, Páris sikerei után Temesvárott is hosszú pályafutást ígér a Csodabár, amelynek technikai kiállításához a színház igazgatósága a legnagyobb áldozatkésztséggel járult hozzá.

Viktória. Pénteken este félkilenc órakor a fejfejtetetlen sikerű Viktóriát eleveníti fel a színház. Ennél tökéletesebb operett aligha szerepelt az elmúlt évek műsorán. Az operettjúdonság főszerepeit nálunk Kornély Mária, Agoston Bába, Vincez Emmi, Keleti Árpád, Fratta Géza, Felhő Ervin és Csóka József játsszák.

Műsor:

Csütörtök, január 1-én délután 4 órakor: Lila test, sárga sapka. (Operettbemutató.)

Csütörtök, január 1-én este fél 9 órakor: Lila test, sárga sapka.

Péntek, január 2-án este fél 9 órakor: Viktória.

Szombaton, január 3-án délután 3 órakor: Első tavasz.

Vasárnap, január 4-én délelőtt fél 11 órakor: Nagy matiné.

Antik és más butor speciális javítását, kiegészítését és bármilyen stílusú butor berendezését olcsón, felelősség mellett vállalom.

* Ugyanott különféle értékes antik butor kapható Részletre is.

HANI

Józsefváros, Mező-sor 3. Preyer- vagy Szilágyi utca végén. Levelezőlap hívására házhoz jövök.

Apróhirdetéseket

Állást keres

Perfekt magyar, német könyvelő, privát vagy órai könyvelést vállal (amerikai is). Cimeket „Megbízható” jelíggel a kiadóba kérek. (3364)

Adás-vétel

Eladó Vingan az első és legrégibb kovács műhely teljes felszereléssel és házzal együtt. Bohn kovács Vinga. (3336)

Eladó utazó bunda mosó medve prémme gyönyörű teljesen új frakk, közép termelre, 35—70 literes zsirosbödönből gépmángorló. Cim a kiadóban. (3329)

Révai lexikon 19 kötet és 600 kötet szépirodalmi műveleáron eladó. Érdeklődni fényképeszél, IV., Kossuth Lajos-u. 1. (3345)

Családi ház Úszta téglá épület elutazás miatt sürgősen eladó. Blaskovits-telep Ráday-u. 12. (3241)

Bundabélesnek való, fekete, egész finom bárány bőrök jutányosan eladók. Cim a kiadóban. (1608)

Rózsaszín taft estélyruha kis, karsu termetre jutányosan eladó. D. u. 2—4. Hitelbank, II. ajtó 4. (2592)

4 karosszék jó állapotban, jutányosan eladó. Vadászterdei-ut 11-a. (1323)

Egy valódi rövid sealskin női bunda, gyönyörű alig használt sealskin muff, teljesen új, még nem használt Damast-asztalterítő 12 személyre, serviettákkal, egy antik hálószoza-bőrendezés és más eladó. Telbisz, Parcul Eminescu, Margit-villa. (3365)

Lakás

Két szobás modern lakást béibe keresek, esetleg kis kerttel. Cimeket „Jelíggel a kiadóba kérek.” (1627)

Egy szobás konyhás kerti lakás kiadó. III., Hattyu-u. 6. (3335)

Különbejárta butorozott szoba egy ágyval kiadó. III., Gátsor-utca 26-68. (3346)

Kiadó azonnalra vagy február elsejére két utcai szoba, konyha, előszoba, mellékhelyiségekkel, fűszerüzlettel forgalmas helyen. III., Ujlaki-u. 22. (3360)

Különféle

Lakások tisztítása, portalanítása, parkettgyalulás, surolás és kefézés. Poloska, bogarak, patkányok irtása nehéz gázzal garantálva. Ruvín Vállalat, III., Püspök-ut 5. (309)

Borlea Tiberiu restaurateur pirosigazolványa elveszett. Megtalálója a rendőrségen adja le. (3361)

Biztos existencia vidéki városban, szerény megélhetést nyujtana kereskedő családnak rőfős- és rövidáru üzlet átvétele. Cim a kiadóban. (3366)

Butor hálo, ebédliok, uriszobák stb. butorok elszón és kedvező részletfizetések mellett kaphatók
Kutty Rezső butorgyáros Temesvár III., Dózsa-utca 4.

Rádió-rovat

Csütörtök. (Január 1.) Budapest. 10 óra: Énekes nagymise a belvárosi plébániatemplomból. 11 óra 15: Görög katolikus magyar istentisztelet. Utána az opera zenekarának hangversenye. 2 óra: Gramofonzene. 4 óra: Magyar táncok. 5 óra 10: Johann Strauss zenekari hangverseny. 6 óra 15: Zágon István előadása Mindenki jó ember címen. 6 óra 40: Rostand Regényesek című darabjának előadása. 8 óra 40: Cigányzene. 9 óra 20: Bartók Béla és Waldbauer Imre együttes hangversenye: Zongora- és hegedűszonáták. Utána zenekari hangverseny. Weygand Tibor énekel. **Bukarest.** 12 óra: Gramofonzene. 4 óra: Könnyű román zene. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Kabaréest. **Bécs.** 12 óra: Zenekari hangverseny. 3 óra 25: Gramofonzene. 5 óra 15: Mozart C-dúr zongoraszonátájának előadása. 7 óra 35: Watzke dalestje, majd jazz. **Belgrád.** 11 óra 25: Gramofonzene. 12 óra 45: Zenekari hangverseny. 4 óra: Gramofonzene. 6 óra: Jazz. 8 óra: Operaelőadás. **Breslau.** 4 óra: Szórakoztató zene. 6 óra 30: Könnyű zene. 7 óra 30: Zenekari hangverseny. 10 óra 15: Táncczene. **Hamburg.** 6 óra: Szórakoztató zene. 7 óra: Gramofonzene. 10 óra 30: Zenekari hangverseny. 11 óra 30: Táncczene. **Kattowitz.** 4 óra 10: Gramofonzene. 8 óra 30: Könnyű zene. 11 óra: Táncczene. **Leipzig.** 4 óra 30: Operarészletek. 7 óra 30: Fantasztikus táncok. 10 óra 30: Táncczene. **Mor-Ostrava.** 11 óra: Gramofonzene. 3 óra: Népdalok. 4 óra 15: Massaryk köztársasági elnök előadása: A világforradalom. 4 óra 30: Jazz. 6 óra 30: Zenekari hangverseny. **Róma.** 5 óra: Operarészletek előadása. 8 óra 40: Operaközvetítés a nápolyi San Carlo színházból. **Strassburg.** 4 óra 45: Gramofonzene. 7 óra 30: Zenekari hangverseny. 8 óra 30: Klasszikus zene. 10 óra 30: Táncczene.

Péntek. (Január 2.) Budapest. 9 óra 15: A második honvédegyezred zenekarának hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli hangverseny az Egyetemi templomból, időjárás jelentés. 12 óra 5: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 3 óra 30: Csibe Károly meséi. Felolvassa Radó Árpád. 4 óra 15: Tóth Lajos novellái. 5 ó. 25: Gramofonzene. 7 ó. 25: Az operaház előadásának ismertetése. 7 óra 30: A budapesti operaház Rigoletto című opera előadásának közvetítése. Utána hírek, majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária szállóból. **Bukarest.** 12 óra: Gramofonzene. 4 óra: Román és könnyűzene. 6 óra: Rádió szabadegyetem. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Operarészletek. **Bécs.** 11 óra: Gramofonzene. 12 óra: A Macho zenekar hangversenye. 3 óra 25: Zenekari

hangverseny. 5 óra 30: Liszt Ferenc műveiből, ifjúsági óra. 6 óra 15: Sport hetiszemle. 7 óra 35: Régi zene. 8 óra 15: A régi udvari zenekar hangversenye. 9 óra 20: Zenekari hangverseny. **Belgrád.** 11 óra 25: Gramofonzene. 12 óra 45: Déli zene. 4 óra: Jazz-band. 5 óra 30: Nemzeti zene gramofonon. 8 óra: Tamburahangverseny. 8 óra 30: Kamarazene. 9 óra 30: Ariák kedvelt operákból. 10 óra 50: A rádiózenekar hangversenye. **Breslau.** 7 óra: Részletek német operákból. 8 óra 30: A bátor úszó című bohózat előadása. **Hamburg.** 5 óra: Táncczene. 6 óra 10: Gramofonzene. 8 óra: Fiatal művészek hangversenye. 9 óra: Bölsche Vilmos-ünnep. 10 óra 50: Kávéházi zene. **Kattowitz.** 5 óra 45: Népszerű zene. 8 óra: Zenei csevegés. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny. **Leipzig.** 7 óra 30: Gramofonzene. 9 óra 10: Zenekari hangverseny. 11 óra 30: Szórakoztató zene. **München.** 7 óra 30: Szórakoztató zene. 9 óra: Szimfonikus hangverseny Köhler József esellőművész közreműködésével. **Prága.** 7 óra 30: Délszláv dalok. 10 óra: Sporthírek. 10 óra 20:

Kortársaink zenéje. **Stuttgart.** 7 óra 30: Mandolin hangverseny. 8 óra 30: Menekülés a szerelemtől. Rádióbohózat. 9 óra: Schubert hangverseny. 10 óra 20: Szórakoztató zene.

Szombat. (Január 3.) Budapest. 9 óra 15: Hangverseny, Gerő Márta (zongora), Vágó Boriska (ének) és Hidy-Gyulay Mária (hegedű) közreműködésével. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Az Egyetemi Énekkarok szőlőkvarterjének hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 3 óra 30: Kovács Alajos dr. h.-államtitkár előadása a népszámlálás jelentőségéről. 4 óra: Bodrogközy Zoltán felolvasása. 5 óra: Farkas Edit a Szociális Missziótársulat alapítófőnökasszonyának előadása. 5 óra 30: Szalonzenekari hangverseny Sasskó Hilda énekművésznő közreműködésével. 7 óra: Előadás a gazdaságos építkezésről. 7 óra 30: Bodán Margit magyar nótáestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 8 óra 30: Zenekari

hangverseny. Utána katonazenekari hangverseny. **Bécs.** 11 óra: Szimfonikus zenekari hangverseny. 1 óra: Hangverseny két zongorán. 4 óra 30: Strauss hangverseny. 7 óra 40: Gramofonzene. 10 óra 30: Jazz-band. **Bukarest.** 12 óra: Gramofonzene. 4 óra: Zenekari hangverseny. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Dumitrescu énekesnő hangversenye. 8 óra 45: Zenekari hangverseny. **Belgrád.** 11 óra 25: Gramofonzene. 4 óra: Gramofonzene. 5 óra 30: Nemzeti dalok. 6 óra: Kávéházi zene. 10 óra 50: Zenekari hangverseny. **Breslau.** 4 óra: Szórakoztató zene. 7 óra: Martin baritonista hangversenye. 11 óra: Táncczene. **Frankfurt.** 7 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 20: Mozart Szóktetés a szerájából című operájának előadása. **Milánó.** 5 óra: Kávéházi zene. 7 óra 30: Könnyű zene. 9 óra 40: Szimfonikus zenekari hangverseny. **Mor-Ostrava.** 1 óra: Gramofonzene. 9 óra: Fuvószekari hangverseny. **Strassburg.** 2 óra 45: Gramofonzene. 4 óra 45: Gramofonzene. 7 óra 30: Zenekari hangverseny. 8 óra 30: Kávéházi zene.

RÁDIÓ SERVICE-AUTÓNK

az újévi ünnepek után utnak indul.

A nyugati államok mintájára Romániában elsőnek hozza cégünk ez újítást.

Bánát községeit és falvait fogjuk hangszóróautónkkal beutazni és az érd-klődőknek díjmentesen készülékeket, hangszórókat és csöveket próbára felszerelni.

Service-Autónk a világhírű

gyártmányokat fogja propagálni és így bizalommal veheti annak szolgálatait igénybe.

Service-Autónk

propaganda - nyomtatványokat fog osztogatni, amelyeket saját érdekében figyelemmel olvasson át.

ELECTRON

TIMIȘOARA

Elektrotechnikai vállalat, Erdély-Bánát legnagyobb Rádió-szaküzlete.

Gyermekek öröme!

A legszebb olcsó ajándék egy szép könyv. Elfizetőknek, míg a készlet tart, a következő könyvek állanak rendelkezésre a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

olcsóbban, mint bárhol!

Alisz kalandjai Csodaországban	35 — lei
Magyar Robinzonok	45 — lei
Roselian gróf öröksége	45 — lei
Magyar Szimplisszimusz	45 — lei
Diákország regénye	35 — lei
Nipponló di mondavilág	50 — lei
A zugligeti varázsló	50 — lei
Pille bárókisasszony	35 — lei
Diótörő és egérkirály	35 — lei
Tündérvásár társasjátékai	50 — lei
Ibrik ikrek csinytevései	65 — lei
Lekvár Peti kalandjai	65 — lei
Mesekönyvek, képekkel illusztrálva, keménykötésben darabja	16 — lei

Minden könyv képekkel illusztrált és kemény kötésű.

Vidékre a pénz és portó elzárta beküldése ellenében szállítjuk.

Déli Hírlap
kiadóhivatala, Temesvár

Ha Oradeara jön, lakjon a Metropol-szállodában

Kényelmes, olcsó, elsőrendű kiszolgálás. 100 minden komforttal berendezett ujonnan átalakított szoba. Egy ágyas utcai szoba fűtés és világításal együtt 120 lei.

Az Ősdiák

Írta: Komáromi János

A Déli Hírlap regénye.

3. folytatás

Utannyomás tilos.

Képzletben visszarepült apja házába, mely ottállt a grófi-park kőfalához lapulva, mint a fecské-fészek s ahonnét annyi pénzzel vá-gott neki az utnak, hogy éppen ha futotta a Pestig való utiköltségre. A grófi-park szálfenyői körülfog-ták a házat s annyi bánattal suhog-tak még szélesöndben is, hogy Mud-rony Sándor szünetlenül az elmu-láson tépelődött, valahányszor e fenyves-zugást hallgatta alkonyat-onként az ablakban, avagy késő éjszakákon ágyban hentergeve az álmatlanságtól. Egész nyáron azon tündözött, mihez fogjon majd szeptemberben, miután az apja nem sokat törődött vele. Három nappal előbb eléje állt aztán, hogy most már mennie kell s az öreg némi morgással számolta ki eléje a Bu-dapestig szóló utiköltséget: pontos-an tíz koronát. Azonfelül még két-tőt adott hozzá, előre nem látott kiadások fedezésére... Mudrony Sándor egy utolsó pillanattal elbu-cszott a kormos fenyvestől, el a Labore nyárfáitól és sokáig meren-gett el a Vihorlát gerinces vonu-lán, melynek fogaztat hátát Nyir-egyházáról is látják talán...

Könnyű táskájával egyedül bak-tatott ki az állomásra, de csak Ze-hernyéig váltott jegyet, mely az ötödik állomás volt, lefelé számí-tva. Meg akarta látogatni még egy-szer a tanító urat, aki az elemi-iskola osztályain vezette át valami-kor lelkes előadói módszerrel s ha-zafias szellemben természetszerűen.

Ott nyulik el Zehernye egy kö-zépzempléni domb oldalában s te-tőn álló tornya már a Bodrogköz legmélyéből is látszik... Hej, hogy fogadták nyolc esztendő után!

A tanító uron a régi szakett fény-lett még s csillogó szemmel ölelte meg egykori tanítványát, akinek — a messzeségből is — minden lépését figyelemmel kísérte a kollégium-ban. S valahányszor a sikereiről hallott, büszkeség dagasztotta. „En tanítottam, de meg is látszik a ma-gyar dolgozatain” — dicsekedett olyankor mindenfelé.

Micsoda három napjuk volt az!

Legtöbbször a népiskola veran-dáján üdögéltek kevés-szavu koc-cintgatás közt, később elstál-gattak a földesur zugófás kertjében, hová szabad bejárata volt a tanító ur-nak, ami önérzettel töltötte el... Ott is a fenyvest kereste föl legszi-vesebben a tanító ur, széles padon foglalva helyet, miközben felhaj-totta szakettje két szárnyát s azon merengett el sűrű időközökben, hogy ajánlatos lenne megházasodni esetleg. Mert járt már ekkor a negyvenkettedik esztendőben... Más alkalommal a módosabb héf-szilvafás-nemesek házáinál tiszte-legtek. S Mudrony Sándort szive-sen látták mindenütt ezek az egyh-ként hányi-veti modoru családok, miután hinni kezdték ők is, hogy a fia-alemberre, aki teméntelen küz-ködés közt verte föl magát az éret-t-ségi vizsgáig, nem közönséges jövő vár Budapesten... A harmadik na-

pon meg, csak úgy kettesben, átsé-táltak a szomszéd faluba, a hegy-katlanba megbujt Iharosra, ahol a tanító ur öccse volt a kántor. Pom-pás délutánt csaptak a kuglizóban, ahol egykettőre összeverődött a tiszteletes, meg a plébános ur. a görög-katolikus tanító ur, valamint a grófi sáfár s nagy hangulatban folyt a tekejáték, sűrű sörözéssel, miközben a falusi urak egyre-má-ra Mudrony Sándorra üritették a poharat, akiben máris a haza egyik jelentős költőjét ünnepeleék.

Az utolsó délután, amikor csak kettesben maradtak a verandán, a tanító ur bizalmasan kivallatta egy-kori tanítványát, aki elmesélte neki utolsó nyolc esztendeje hányattott történetét s megvallotta azt is, hogy mindössze egy forint költő-péni van a zsebében. A tanító ur nem teketóriázott sokat, hanem a verandáról nyomban bement a szo-bájába s néhány pillanattal reá ti-zenöt koronával sietett vissza. Alig-palástolt zavarral fordult Mudrony Sándorhoz:

— Fogadd el kölcsönképpen! Több nekem nincs, de ezt a keveset jószívvel adom, úgy érezvén, hogy ez kötelességem is félig-meddig. Majd megtérted, ha sok pénzed lesz valamikor...

Mudrony Sándor nehéz szívvel mondott köszönetet.

Azon a délutánon, már alkonyat felé, gyalogszettel bandukolt a ver-bói kisállomás felé, hogy hét óra körül felszálljon a Budapestnek in-duló személyvonatra. A tanító ur elkísérte a félutig, ott összeülekeztek megegyezés s megcsókolták egy-mást érzékenyen, miután Mudrony

Sándor megígérte, hogy a tanító urat időközönként értesíteni fogja a vad idegenben reávarakozó sorsá-ról. A tanító ur visszafelé ment az-tán az országuton, Mudrony Sán-dor pedig dombnak-le haladt, Ver-hó irányának, de aközben többször megfordult s olyankor kalapját len-gette a tanító ur felé, aki vissza-in-tegetett neki...

... Most zörgött-zörgött vele a vonat s vitte az Ismeretlenek. Jobbról észrevétlenül maradoztak el a Hegyalja képszerű csucsa, bal-ról a Bodrogköz szendergett a nyárvégi éjszakában. Egyszer mint-ha a Bodrog vize is megcsillant volna, holtszinben. Fönt-fönt más-világi fényben lobogtak a csillagok.

És senki-senki nem szállt föl ezen az éjszakán a harmadosztályu ko-csiba. Mindössze valahol Mezőzom-bor táján kapaszkodott fel egy fér-fiutas, aki az első pillanatban sze-raet szurt különös öltözékével s nem hétköznapi ábrázatával.

Tudniillik ferencjózsef-kabáthban nyitott be, keskeny csikos nadrág-ban, bronzes cipőkben, melyek ba-gariabórból varródtak szemlato-mást s a fején olyan karimájú ka-lap szélesedett, hogy félig maga alá borította az egész embert. Kihívó sasorral, csontos képével és sáf-rányszínű bajuszával ahogy körül-nézett révetegül a kocsiiban, valami megkapó mélabut terjesztett maga körül ez a félig-peregrinus alak. Kis cókókó fityegett a vállán, egy görbe bot végében.

A cókókókot föltette a padkára, melléhelyezte a görbe botot s he-lyet foglalt a sarokban. Éppen

szemközt Mudrony Sándorral.

Mudrony Sándor szemügyre vet-te a szertelen külsejű, fehér szem-pillás alakot s dehogyan is gondolt volna reá, hogy ezzel az emberrel sokat fog még találkozni az élet-ben!

Egyetlen egyszer szólalt meg csak, amikor régtulvolttak már Miskolcon. De akkor is annyit kér-dett mindössze:

— Hová-merre szándékszik nagy-ságod ily magánosszerrel?

— A pesti egyetemre megyek föl jogásznak, — szólt szerényen Mu-drony Sándor.

Az ismeretlen alak, aki valami írnok lehetett, nagy megértéssel bólintott:

— Nemes dolog az önképzés.

S hallgatott azontul.

Mudrony Sándor kinézett még-egyszer az éjszakába. A csillagok állásából úgy gondolta, hogy éjfélt elmulhatott. Aztán lehajtott a fe-jét... Elaludt.

... Amikor fölriadt volna várat-lanul, már a keleti-pályaudvar csarnokában állt a vonat. Hirtelen begombolta bornyulopóját, lekapta könnyű táskáját s bódult fejjel in-dult meg kifelé.

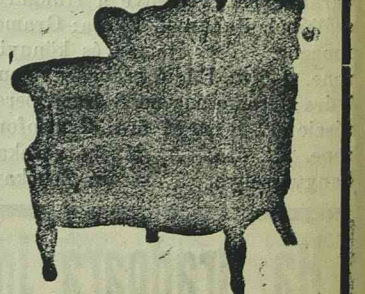
Két perc múlva ottállt a pályau-dvar homlokklépcsőzetén. Szédülve és összeszorult szívvel. Előtte zu-gott Budapest.

II.

Lehetett már féltizenegy délelőtt s még mindig ott járkált a Szent-királyi-utcának ama háza előtt, melynek elsőemeleti helyiségeiben a Bocsai István-Kör elnöksége in-tézte nagy buzgalommal s még több bölcsességgel a dolgokat. Járkált fel és alá Mudrony Sándor s nem tudta, mitévő legyen! Mert a Kör elnöksége címére még hazuról fel-küldte a kérvényét, melyben az-iránt instanciázott illő alázattal, hogy mivel senki-pártfogója nincs világon, adjanak számára ingyen-lakást a Kör külön a célra fentar-tott szobáiban. Csak az első eszten-dőre, amíg annyira körülmézt, hogy megvetheti lábát e részvétlen világban. Egyházkerületének egyik jelentős egyházi férfia, akit kü-lönös véletlen folytán bizalmas ba-rátság fűzött a Kör ezidei elnöké-hez, annakidején megleghangu levelet is csatolt Pestre küldött folya-módványához.

(Folytatása következik.)

Tel. 206

F. PODRACZKY

Timişoara II ker., Iskola-utca 10.

Műbutorkárpitos speciál bőrbutorokra

Hirdelmény.

A Temesvár-belvárosi gör. kel. szerb hitközség a volt Klein Dávid-féle házban, Cetate, Str. Vasilie Alexandrii (Hunyadi-u.) 10 bérbé ad: Egy nagy geraszt kétős ajtóval és egy istállót, melyek villamos világitással és vízvezetékekkel el vannak látva, esetleg raktárnak is, 1931 január hó 1-től 3 évi időtartamra.

Zárt ajánlatok 10% óvadékkal ellátva 1931 január hó 8-ig a hitköz-ség irodájában (Dom-tér) Piața Unirii No. 4 beküldendők, ahol bővebb felvilágosítás beszerezhető.

Az árjelítés eredményének jóváhagyását a hitközség fentartja magának. Az elnökség

Minden régi

előfizető, akinek nincs hátraléka és

minden új

előfizető, aki beküldi az előfizetési díjat

ingyen

kap egy teljes regényt, melynek szétküldését újév után kezdi meg a

DÉLI HIRLAP

kiadóhivatala